

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2994 in 2050

Izaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Mir, ki pripravlja vojno

Zopet bomo imeli v Evropi eden ali dva kongresa za svetovni mir. Nekdaj so za mir skrbele razorožitvene konference, na katere so zahajali generali, sedaj so se pa teh nalog lotili tisti, ki ne goje priprav za vojno s sovražnim sosedom, ampak podžigajo narode, da začno državljansko vojno med seboj, da bi se brat dvignil zoper brata, stan proti stanu, delavec zoper kmeta, pristaš enega svetovnega nazora proti drugemu, da bi se na potokih bratske krvi in na pogorišču krščanske kulture ustvaril raj na zemlji.

Med te »pripljubljene« preroke se je vrnil v prve vrste komunizem, ki ima kal spora in sovražstva v sebi, ki mora vedno imeti nekoga »buržuja«, zoper katerega se bje, in ki ga z vsem ognjem preganja. Kakor so naši bivši režimi vedno imeli »protidržavne«, »državi nevarne elemente«, s katerih preganjanjem so se zaposlevali in se tolažili v svoji negotovosti in ni nič pomagal, če si še bolj vesno davke plačeval, še bolj točno šel k vojakom, če si se vpisal v vse nacionalne organizacije — »protidržavne« si bil in nisi se mogel izpreobrniti, režim, ki ni znal drugega kakor preganjati, je moral imeti nekoga, da ga je preganjal in da se je pred inozemstvom hvalil, da obvlada položaj, sicer bi bila njegova surovost in brezobzirnost kruta in nečloveška, tako je bila pa le »strogo izvajanje zakonov« — prav tako mora komunizem, ki je najizrazitejši duh uničevanja, vedno nekoga preganjati, vedno se mora zoper nekoga boriti. Zato tudi po revoluciji, že zdavnaj po ustanovitvi »diktature proletariata«, kmalu najde »buržuja« in »razredno nezavedne elemente«, ki jih je treba iztrebiti, da se bo novi raj mogel pokazati v vsej svoji sladkosti. Ti »elementi« so krivi vsakega neuspeha njegove sistema, zato morajo v prenosu, na oboke, v taborišča, tudi umirati morajo, kadar »zakon« — v takem sistemu je zakon vse tisto, kar je prišlo na misel močnejšemu — to zahteva. Ob prevratu se nekaj ljudi — po navadi so to najbolj spretni in najbolj zvihi — proglasi za »proletarijat« in ti so »režimovci« s svojimi voditelji vred, ki so nosilci »diktature proletariata«; kako je kdo pošten, kako je razpoložen do revežev in ubogih, je vseeno, »tisti je proletarec, ki z nami drži«, je zapisala moskovska »Pravda« že l. 1922. Kdor je prevratni čas zamudil, da se ni znal takoj proglasiti za državotvornega, je zapeljen, ostane »buržuja« in sovražnik »razreda«, nikdar ne sme priti do kakšnih odločujočih pravic. Iz vsakega nasilja, tudi iz diktature, t. i. nasilja »proletariata«, se razvijeta ta dva tabora: tisti, ki imajo izključno, pa neomejeno pravico preganjanja, in tisti, ki morajo vse prenesti in vse odobravati, smejo pa samo trpeti in kvečjemu še »molče mrmrati«.

Tudi evropski človek si želi temeljnih reform in izprememb in prav je tako, saj so krvavo potrebne. Toda ima še nekaj kulture, nekaj duha, še se mu pozna vzgoja krščanske in v take pu-stolovščine ne gre. Želi si izprememb, toda pod pogojem, da jih bo užival, ne da bi tik pred njim nekje izdihnil na barikadah v surovem boju s svojim sovaščanom ali someščanom, ali pa, ker vsaka ideja zahteva za svojo izvedbo tudi smrtnih žrtev, da bi vsaj potomci v novem stanju mirno in varno uživali sadove bridke borbe; da bi pa morali še potomci tekmovali, kdo bo bolj proletarski in bolj državotvoren, da bi se morali še potomci bati, kdaj jih bo kdo ovadil zaradi prgišča žita, ki so ga morda pridržali za svojo mizo, in da bi ljudje morali še cela stoletja čakati, kdaj se uresniči za ceno neprestanih žrtev dvomljivi »raj na zemlji« — za take izpremembe se pa Evropejec ne mara spustiti v državljansko vojno. Zato komunizem dolga leta v Evropi ni mogel prodrati. Dokler je širil s peklenskimi stroji, z revolverji, z noži, dokler je kri prelival in veličastne stavbe v zrak pogajal, je vzbujal ogorčenje in odpor. Takih barbarstev Evropa ne prenese, govornike pa prenese, in zborovanja, konference, ankete, to je za Evropo! Zato jo je komunizem, ki jo je pod drobnogledom opazoval in jo do dna spoznal, s tem začel pitati. Ljudstvo je treba navaditi, da bo šlo za svojimi novimi voditelji, trenirati ga je treba. Evropske množice pa se ob detonaciji atentatorske eksplozije razbeže, tudi pred strojnico sredi ulice se zdržnejo, na zborovanju pa ostanjejo, ploskanje in življenje prenesejo, papirnatih resolucij se nič ne ustrašijo, zato jih komunizem vleče od zborovanja do zborovanja, da se navadijo novih voditeljev. Zdej za žensko volilno pravico, zdej za večjo pokojnino upokojencev, zdej za večjo invalidnino invalidov itd., vse polno potreb, za katere gre Evropejec rad na zborovanje.

Tudi svetovni mir je taka primerna tvarina za zborovanja, zato komunizem tudi to porabi in kliče vso Evropo, da bi se navdušila za »večni mir«, da le množice izgube strah in nezaupanje do novih mirotvorcev v uniformi ljudske fronte, potem bodo že šle tudi v kaj hujšega. In kakor so se generali po vsaki razorožitveni konferenci razšli po svojih štabih, kjer merijo in računajo moč topov in učinkovitost granat za morebitno vojno na državnih mejah, tako se bodo po kongresu za svetovni mir razšli voditelji za kulisami po celi Evropi in pripravljali vojno znotraj državnih meja, vojno med brati, kjer se je eden hitro proglasil za »proletarca« in je drugi, ki slučajno ni bil tako širokih ust pa bolj skromen in ponižen, na lepem ostal fašist.

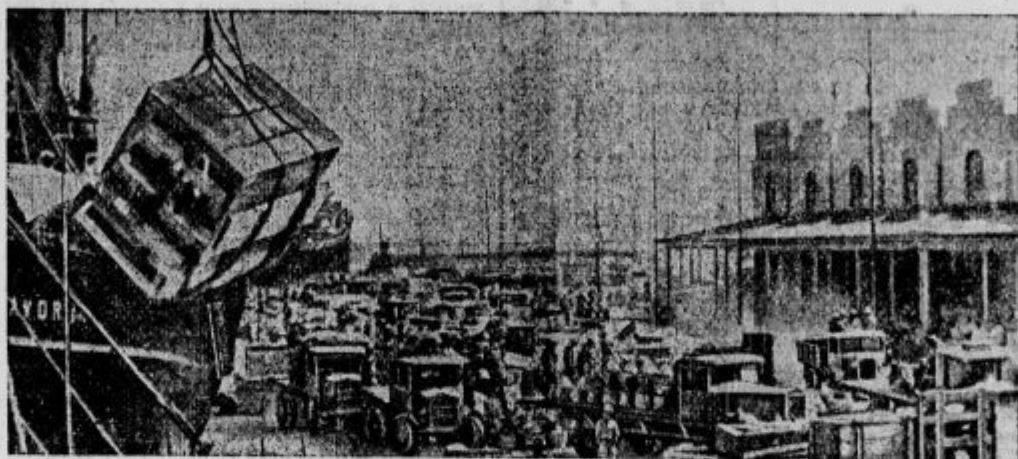
Spanija je »mirna«. L. 1935 se je njena mladina udeležila komunističnega svetovnega kongresa za mir v Bruslju, danes že živi v »miru«. Nekaj let se Spanija ne bo spustila v nobeno zunanjo vojno, nekaj let Spanci ne bodo umirali na mejah svoje države, umirali pa bodo na pragu svojih hiš, »proletarec« v boju s »fašistom« in »fašist« v boju s »proletarcem« Oba sta bila vodo iz istih studencev, oba je gredo isto južno solnce, oba sta počivala pod istimi oljkami, danes se morata klati med seboj, ker sta gojila »svetovni mir« in pri tem pustila, da je komunizem enega proglasil za proletarca, drugega pa za fašista in obema vlepel v glavo, da mora eden od njiju pasti. V Spaniji vlada »svetovni mir«, ki ga samo Moskva zna dati. Mir med sosedmi, pa vojna med brati.

Svetovni mir! Sebe pred dobrimi 16 leti je bil sklenjen, pa se otroci, ki so morda še kot krekot-srajčniki pozdravljali svoje očete, ko so se vra-

Italijanske težave v Afriki

50 Capronijev zgorelo

Strašne podrobnosti o eksploziji v Massavi

Pogled na pristanišče v Massavi.

Aden, 28. julija. TG. Reuter poroča, da so potniki, ki so prišli iz Massaua v italijanski Eritreji (glavna luka na rdečemorskem obali, od koder so Italijani napadli Abesinijo. Op. ured.) pripovedovali strašne podrobnosti o eksploziji, ki je nastala v

pristanišču. (O nesreči je včerajšnji »Slovenec« že poročal.) Italijanska vlada je tam zgradila ogromna skladišča za petroleje, ki so sedaj vsa v ognju in ogrožajo obstoj vsega mesta. Nekateri rezervoarji so eksplodirali in napravili vsenaokrog

strašna pustošenja. Vnele so se nekatere ladje, ki jih ni bilo več mogoče spraviti na morje. Požar je zajel tudi letalske lope, v katerih je takoj zgorelo 50 velikih Capronijevih bombnikov.

Tudi iz francoskega Džibutija poročajo, da je eksplozija v Massaui napravila ogromno škodo. Nekateri potniki pripovedujejo, da je velik del mesta sploh porušen. Posebno novo pristanišče, ki ga je za časa abesinske vojne Italija zgradila z velikimi stroški, je skoraj popolnoma uničeno. Ravnotako tudi velika skladišča, ki so se vsa polna raznega materiala, ki ga je Italija namenila za svoje gospodarsko delovanje v novo osvojeni Abesiniji. Škoda se še ne da preceniti. Letala so vsa uničena. Ravnotako tudi vsa živežna skladišča, namenjena za vzdrževanje italijanske vzhodno-afriške armade.

Oblasti so izgubile glavo, ker si ne morejo razlagati, kako je prišlo do eksplozije. Vseled tega kroži vse polno najbolj divjih razlag o vzrokih nesreče. Tako trdijo nekateri, da so prišli abesinski vojniki v Massauo ter povzročili eksplozijo, medtem ko se širijo tudi vesti, da je nesrečo povzročila Anglija, ki hoče sedaj na ta način nagajati Italiji ter ji zagreniti njene vojne uspehe v Abesiniji.

Nemčija bo pospravila Gdansk

Vse je pripravljeno za vojaško zasedbo

Pariz, 28. julija. b. V vladnih in političnih krogih so izzvali precejšnjo senzacijo vesti, da hoče Nemčija kljub svojim obljubam likvidirati vprašanje svobodnega mesta Gdanska v svojo korist in odvreči kontrolo Zveze narodov. Po teh vesteh so nacionalisti v Gdansk sklenili, da takoj izvedejo vojaško zasedbo tega mesta. Ustanovljeni so trije pehotni polki, nekaj polkov topništva, pionirski od-

delki, baterije za obrambo od napadov iz zraka in druge potrebne strokovne čete. To naj bi bila vojna sila Gdanska. Trdi se, da so nemški častniki že pred deli časa tajno prišli v Gdansk in končali vse priprave za remilitarizacijo. Vojaške sile Gdanska bodo vključene v sestav nemške armade v vzhodni Prusiji.

Črne čete v Španiji

Vlada ponudila upornikom mir Nesoglasja med voditelji v obeh taborih

Pariz, 28. julija. Tg. Francoška agencija Havas je razširila vest, da je bivši ministrski predsednik Martinez Barrio v imenu predsednika republike Azane ponudil upornišku generalu Molleu, ki prodira s severa proti Madridu, naj ustavi uporniški pokret in naj vstopi kot vojni minister v vlado, ki jo želi predsednik republike sestaviti iz republikanske desnice in levice. General Molle je odgovoril, da se s sedanjo špansko državno upravo v Madridu sploh ne pogaja in da ni več časa govoriti o tem, ali se naj v Španiji sestavljajo levčarske ali desničarske vlade, marveč da je proglasil vojaško diktaturo, da je sestavljena nova vlada in da bo šla borba do konca zmage naprej.

Agencija Havas poroča nadalje iz vojnega stana generala Molle, da so poročila madridske radiopostaje o kakšni zmagi vladnih čet pri Madridu popolnoma netočne, da general Molle svojega prodiranja ni ustavil, marveč da potiska svoje čete naprej in da je po hudih bojih včeraj zasedel tri zelo važne postojanke v gorovju severno od Madrida, namreč Sierre Leone, Guadarrama in Samosierra. Prodiranje se je le nekoliko zavleklo zaradi tega, da dobi general Franco, ki poveljuje južno uporniško fronto, časa, da vrže maroške čete na špansko celino, kar se bo te dni zgodilo. Nadalje general Molle sistematično organizira vso zasedeno zaledje, kjer se uveljavlja že nova vlada v Pampeluni, ki ji načeljuje general Cabanellas.

Uporniki so vrgli črne čete iz Maroka v Španijo

Lisbona, 28. julija. AA. General Franco, voditelj španske upora, je odredil več prevozov vojaških oddelkov iz Maroka v Španijo. Po poročilu radiopostaje v Cordobi, vlada v mestu popoln red in mir. Iz Cordobe so bili odposlani večji oddelki vojaštva in fašistične organizacije »Španska falanga«, ki so iz okolice pregnale komunistične

tolpe. Iz Cadixa poročajo, da so bili odposlani oddelki vojske v Malago, odkoder naj preženejo komuniste. Četam se je posrečilo v manjših spopadih prizadejati veliko škodo komunistom. Glavni napad na Malago se bo izvršil tedaj, ko prispejo ojačenja iz Pontevedra na atlantski obali, kjer tudi vlada red in mir, ko so uporniške čete razorožile komunistične oddelke. Pri Esteponi je prišlo do hudih spopadov med marokanskimi legionarji generala Franca in komunisti, ki so se zelo trdovratno branili. V tej borbi je padlo nad 400 komunistov, na obeh straneh pa je bilo okoli 1200 oseb ranjenih. Komunisti so morali bežati in so na poti zažgali vse zgradbe in mostove, da bi preprečili napredovanje čet generala Franca. Po isti vesti se vidi iz Gibraltarja zelo širok pas požara. Iz Ceute prihajajo dnevno letala z več sto legionarji na špansko obalo. Vse pošiljajo takoj v Algeiras, kjer jih pripravljajo za nadaljnje borbe.

Pariz, 28. julija. b. »Journal« objavljav vest svojega posebnega dopisnika, da namerava general Franco iz španskega Maroka spraviti 15–20.000 španskih legionarjev. General Franco je častnikarjem tudi izjavil, da se tej disciplinirani vojski ne bo mogel nihče upreti na poti proti Madridu.

Nesoglasja pri vladi in pri upornikih

London, 28. julija. b. Nesoglasja, ki so izbruhnili v vodilnih krogih španskih revolucionarjev, presojajo v londonskih političnih krogih zelo resno, ker zna celo sam izhod španske revolucije biti odvisen od sporov, ki so izbruhnili v samem vodstvu upornikov. Trdi se, da general Molle noče nič več poslušati generala Franca, ker se v mnogih ozirih ne strinja z njim, še manj pa s karlisti.

Istočasno pa so v Londonu prejeli tudi zanesljive informacije, da je spor med člani madridske vlade še mnogo ostrejši, kakor pa med vstaškimi voditelji, ker je tajni anarhistični odbor prevzel skoraj vso oblast v svoje roke popolnoma avtomatično proti volji socialističnim voditeljem. Anarhisti

božjih potih, ampak iz vsake seje občinskih odborov, iz vsake seje parlamentov, iz vsakega zapisnika mednarodnih komisij, kadar bo krščanstvo nadzorovalo vsako mezdno in vsako kupoprodajno pogodbo in kadar bo krščanstvo pregledalo vsako izplačevanje plače koncem šihla v soboto popoldne in započelo vsako mednarodno pogodbo, takrat bodo narodi »meče v lemeže in sulice in srpe prekovali, nič več ne bo narod zoper narod meča vzdigoval, tudi za vojno se ne bodo več vadili: volk bo pri jagnjetu prebival in leopard bo pri kozliču ležal, tele in lev in ovca bodo skupaj hodili in majhen deček jih bo vodil, tele in medved se bosta skupaj pasla, njih mladici bodo skupaj počivali« (Iz 2, 4 in 11, 6, 7). »On pa, ki preiskuje srca, vé, kaj je namen Duha, ker po božji volji prosi za svete« (Rim 8, 27).

so rdeče zastave v mnogih krajih Španije, kjer ima madridska vlada še svojo oblast, zamenjali z anarhističnimi. Niti minister Largo Caballero, niti Giral nima prav nobene avtoritete več, da napravi red. Samo znani politik Pedro bi mogel eventuelno doseči kompromisno rešitev nevarnega spora.

Potrdjuje se tudi, da so bila zadnja pogajanja med generalom Molleom in madridsko vlado brezuspešna, ker sta obe stranki zahtevali nemogoče stvari.

Uporniški general še vedno upa

Burgos, 28. julija. b. Iz glavnega stana vojske nacionalnih vstajev se izve: General Molle je ponovno izjavil, da bo s padcem Madrida tudi konec sedanje španske strahovlade, ker bo z vkorakanjem njegovih čet v špansko prestolno mesto strl vsak odpor ljudske fronte. General Molle je dalje dejal, da se bo v prvi vrsti posvetil reorganizaciji španske armade. Na vprašanje, kakšno vlogo bodo igrali v bodoči Španiji monarhisti, je general Molle odgovoril: Sedanja revolucija ni izbruhnila zato, da bi se v Španiji obnovila monarhija. Mi hočemo močno vojaško diktaturo. Restavracija monarhije pa je izven vsake debate.

General Molle odgovarja na vsa vprašanja zelo kratko in odločno in dela bolj vtis učenjaka, kakor pa generala. Na vprašanje o bodočih vojnih operacijah pa sploh ni hotel dati odgovora. General Molle še vedno upa v zmago in je nacionalno vstajo definiral takole: »Nacionalizem proti internacionalizmu, španska zgodovina proti marksizmu«.

Vlada: Zmagujemo

Madrid, 28. julija. AA. Havas poroča: Vlada razširja vesti, da je treba vsak čas pričakovati bitko v pokrajini Quipucoy. Predhodnice obeh armad so se spopadle. Po večkratnem pozivu, da se naj 400 upornih častnikov v vojašnici Lojola preda, so vladne čete začele bombardirati vojašnice. Borba se je končala v prilog vlade.

Vodaja letalstva Sandino je objavil poročilo, v katerem pravi, da se je včeraj nadaljevalo bombardiranje mesta Saragosa, poleg tega pa so vladne čete začele ofenzivo v okolici San Sebastian. Prav tako je milica narodne fronte zavzela strateško važnost položaja okoli Madrida. Vladni oddelki so začeli z odločilnim napadom na Saragoso. Vladne letalske edinice v Kataloniji so dobile ojačenja.

General Cabanellas, predsednik uporniške vlade v Burgosu.

Se enkrat:

Neredno izplačevanje pokojnin

Ljubljana, 28. julija.

V zadnjem času se je vse naše časopisje toplo zavzelo za upokojence ter enoglasno zahtevalo, da dobivajo upokojenci svoje prejemke izplačane redno začetkom vsakega meseca. Pravica upokojencev, da zahtevajo od države svoje pokojninske prejemke vsakega prvega, oziroma drugega v mesecu, je utemeljena ne samo v zakonu, temveč je tudi dekretalno priznana od države vsakemu upokojencu individualno. Zanimarjati in ignorirati to pravico upokojencev ter jim izplačevati pokojnine kateregakoli drugega dne v mesecu je nedopustno, ker znači neposredno kršenje zakonskih in individualnih pravic.

Pa kakor so se v naših prejšnjih avtarkističnih časih naša oblastva navadila zanemarjati in ignorirati vsa individualna prava, ako jim niso prijala, tako se je tudi ta pravica upokojencev vedno bolj prezirala. Na terminsko točnost izplačevanja ni polagala oblastvo več važnosti, temveč osredotočilo je vso svojo skrb na vse kaj drugega, samo na to ne, kako bi se preskrbela in zagotovila denarna sredstva blagajnam finančnih direktij za izplačilo rednih državnih obveznosti na dan zapadlosti, to je na dan prvega vsakega meseca. Za časa nastajanja gospodarske stiske bi bila morala oblastva to skrb podvojiti, a prepustila so to stvar naravnemu razvoju in usodi. Vsak vodilni funkcionar je sicer na svojem mestu mehanično in birokratsko izvrševal svoje dolžnosti, poročal tedensko, štirinajst-dnevno in mesečno višjim mestom o nezadostno prihajajočih denarnih dohodkih ter mesečno zaprosil finančno ministrstvo za nakazitev dotacije v svrhu izplačila osebnih prejemkov. Toda centralno oblastvo se na višje potrebe ni oziralo ter je predkazovalo finančnim direktijam v najboljšem primeru iste zneske, kakor v času gospodarske konjunktore, po največ pa jih je izdatno zmanjševalo. Drugače pa tudi ni ministrstvo ničesar ukrenilo, da bi se finančnim direktijam omogočil izdatkom primeren dotok denarnih sredstev za izplačilo mesečnih obveznic, razen, da je izdajalo stroge naloge, da se naj davčni zaostanki brezobzirno izterjujejo. Ni čuda torej, da je tak duh ustvarjal in gojil brezbriznost do ljudstva in upoko-

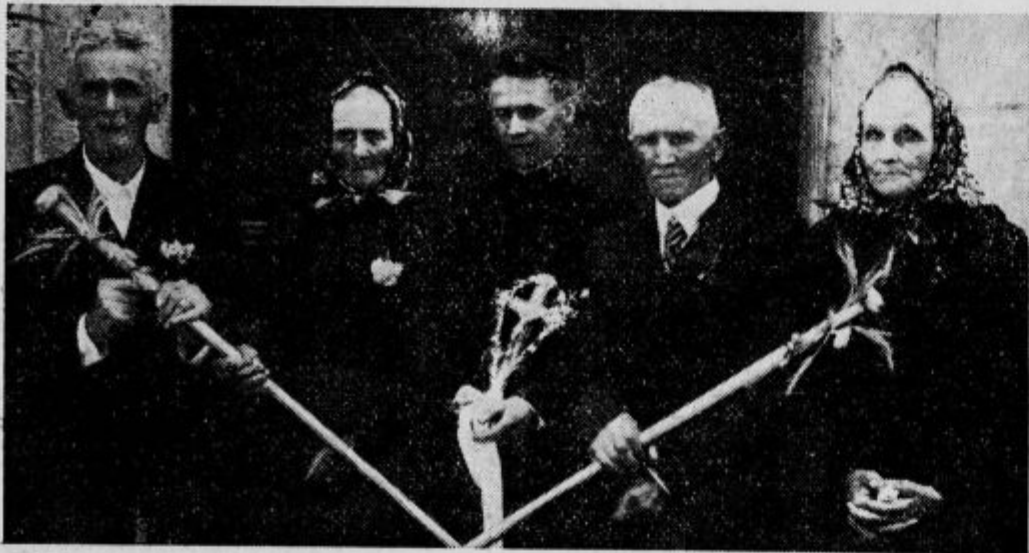
jencev, na čijih posledicah danes toliko trpi vse naše upokojenstvo.

Že za časa gospodarske stiske, ko dohodki iz neposrednih davkov že daleko niso več zadostovali za kritje osebnih izdatkov, bi se bilo moralo pristopiti k temeljitemu razčiščenju vprašanja, kako zagotoviti brezhibno funkcioniranje blagajne finančnih direktij za izplačevanje rednih državnih obveznosti. Finančna uprava dravske banovine bi bila morala energično in brezpojohno vztrajati na tem, da z dohodki iz neposrednih davkov in z dotacijami, ki so bile običajne, absolutno ne more izhajati in da se morajo prepustiti finančni blagajni redni dohodki ali pa vsakomesečne dotacije nakazati pravočasno v zadostni višini. Sprotno odvajanje v banovini pobranih davkov iz carin, trošarin, monopolov in taks na Narodno banko, odnošna na blagajno državnih monopolov ne more biti več na mestu pri danih razmerah.

Če prejšnji režimi na spremembi skozi leta obstoječega stanja niso ničesar storili, je to dolžnost tembolj sedanje vlade, da odstrani vse razkrajajoče izrodke in določi, da se od državnih dohodkov pravočasno prepusti blagajni dravske finančne direktije toliko denarnih sredstev, kolikor je neizogibno potrebno za kritje osebnih rednih mesečnih izdatkov. Prenehati mora v finančnem ministrstvu bujno razviti, volji odgovornega ministra zapovedujoči birokratski duh, ki noče v računovodstvenih zadevah dopuščati nobenih izprememb ter raje trpi, da se v državi vzbujajo nerazpoloženje in nezadovoljstvo, kakor pa, da bi preuredil in ustvaril poseben knjižni sistem za nov način odvajanja državnih dohodkov. Imamo primere, da beseda finančnega ministra pada kratkoma v vodo, ker zadeva ni všeč enemu ali drugemu načelniku ali šefu odseka. Ta duh, ki je podedovan iz prejšnjih režimov, mora izginiti!

Zato se obračamo na našo vlado, da odstrani tega duha, kjerkoli se še nahaja in dela nered ter seje nezadovoljnost, bodisi da se to godi iz nemarnosti in birokratske okostelosti, bodisi da se za tem skrivajo kakšni drugi nameni. Sedanja vlada, ki pripravlja pot ljudskemu režimu, bo, kakor smo prepričani, zastavila tudi na tem polju vso energijo, da preneha sedanji sistem.

Izredna cerkvena slavnost

Na Ižanskem ne priremo letos iz novih maš; v Tomišlju imajo kar tri, na Igu pa eno. A na Igu je izredno zanimiva zaradi okolnosti. G. novomašnik Mihael Maček je salezijski gojenec. Novo mašo je daroval na Igu, precej po novi maši pa je opravil obred zlate poroke med svojimi stariši in krstnimi botri. Kar dve zlati poroki pri novi maši! Stariši g. novomašnika že 54 let žive v erčnem zakonu. Oče je še čil in krepak, da ga mladenič komaj dohaja, mati pa je vsled boleznih popolnoma izgubila vid. Njena najbolj goreča želja je bila, da bi sina videla v mašnem plašču. Želja se ji ni izpolnila, slišala pa je njegov glas in iz njegovih rok prelata Njega, ki je ozdravljaval bolnike in tolažil žalostne.

Krstna botra Janez in Frančiška Pristavc pa

tudi že 52. leto prenašata zakonske križe. Boter je od preveč prišnega dela opešal, botra pa je še gibčna, da bi ji nobeden ne prisodil, da obhajata zlati poročni jubilej.

Samoposebi je umevno, da je to izredno slavo poleg povabjenih svatov privabilo na stotine in stotine ljudi, da bi se bila prostorna ižanska cerkev lahko trikrat napolnila.

Naj blagoslov zlatoporočencev spremlja novomašnika v njegovem stanu, novomašnikovo molitev pa naj zlatoporočencem lajša bridkosti in križe starih let.

Nad vse ginljivo je bilo, ko so po litanijah 4 novomašniki skupno podelili novomašniški blagoslov.

Celjski mestni muzej

Strokovna izjava konservatorja dr. Steleta

Celje, 28. julija.

Ze precej časa je zelo pereče vprašanje prostorov za celjski muzej. Posamezne zbirke so v teku let narasle, dosežanji prostori so pa deloma neprimerni, deloma pa absolutno premajhni. Zato je sedanji mestni svet že takoj v začetku načel tudi vprašanje, kje dobiti primerne in dovolj velike prostore za muzej. Ker posebno v takih vprašanjih, kjer gre za daljšo dobo, naglica ni nič prida, moramo delo sedanjega mestnega sveta le pohvaliti. Z nakupom Kvaternikovega posestva v Medlogu za mestno zavetišče, je pa nastalo vprašanje, kaj storiti s hišo, v kateri je bila do sedaj mestna ubožnica. Župan g. Mihelič je zato naprosil konservatorja g. dr. Steleta, naj bi si o priključitvi hiše, v kateri je bila do sedaj mestna ubožnica in povedal svoje mnenje, v koliko bi utegnili biti ta hiša primerna za mestni muzej. Na zadnji seji mestnega sveta je župan g. Mihelič prebral strokovno izjavo konservatorja g. dr. Steleta o omenjeni hiši. Ta izjava se glasi:

»Poslopje mestne ubožnice obstoji iz treh delov: 1. Iz kapelle, ki s svojo poligonalno apsidno sega na trg za opatijsko cerkvijo in tvori z vhodom v ubožnico vred prav prijeten zaključek trga na tej strani, 2. iz enonadstropnega prizidka med tem vhodom in bivšim mestnim obzidjem in 3. iz glavnega enonadstropnega traktu, ki se razteza kot podaljšek kapelle vzporedno nekdanjemu mestnemu obzidju, tako da nastane med njim in obzidjem proti ogelnemu stolpu ozidja odprto dvorišče, katero je danes zatrpno s pritlikinskimi stavbami, ki ga zelo kvarijo. Za zvezo med prostori v nadstropju služi lesen hodnik.

Glede notranjčine sem ugotovil tole: Kapela je lepa, čeprav močno zanemarjena, baročno obokan prostor, ki ga krasi dober lesen oltar iz okr. 1800. Prižnica bi se lahko odstranila, ker je brez vrednosti. Okrasiti pa bi bilo treba zanimivo sliko sv. Florijana, ki visi na vzhodni steni. Na oltarju sta dve čedni vezeni blazini. Med kapelo in stopnicami, ki vodijo v nadstropje glavnega trakta, je ozek prostor, ki ima zazidan, v loku narejen spoj z njo in bi se v slučaju adaptacije za muzej lahko z njo zopet združil.

V prizidku ob zidu so na razpolago večji, posebej v nadstropju dobro osvetljeni prostori. V

glavnem traktu se v pritličju odlikujeta po lepi arhitekturi predvsem dva prostora, katerih eden je opremljen z lepim renesančnim obokom. V nadstropju je vrsta večjih in manjših prostorov, ki so zadostno razsvetljeni in dobro proporcijonirani. Dvorišče z ostanki ozidja in lesenim hodnikom v nadstropju bi po odstranitvi vseh pritlikin, ki ga sedaj kvarijo, zadobilo prav zadostno miljejsko razpoloženje, ki ga povečuje posebno pogled na impozantni ogelni stolp. Ohranitev ubožnice bi, ako bi bila v stanu, kakor ga zasluži, naravnost v interesu turističnega Celja, ki je že precej izropano. Vhod, kapela, obokani prostori v pritličju in dvorišče so gotovo spomeniške vrednosti, ki bi jih ne kazalo brez posebne potrebe zavreči. Kar se tiče načrta, da se tu namesti muzej, po pregledu te stavbe to misel pozdravljam, ker sem prepričan, da bi bili prostori dostojni zadosti in verjetno celo mikavni. V kapeli in sosednjem prostoru bi se hranila cerkvena starina, v nadstropju bi se razvrstili prazgodovinski in antični muzej, ki sta za Celje najbolj važna. En večji prostor naj bi se rezerviral za celjske lokalne spomine, pritličje pa bi nudilo zadostne prostore za lapidarij, večji kipi bi se lahko postavili tudi pod lesenim hodnikom ob steni, saj bi bili zavarovani. Če si muzejško društvo zariše točen delokrog in izločijo n. pr. narodopisne zanimivosti itd., ki spadajo v šolske zbirke med učila, bodo ti prostori za delj časa zadostovali in Celje v kratkem lahko dobi muzej, ki bo vreden drug ptujskega in mariborskega.

Radi razširitve, ki bi postala eventualno potrebna v bodočnosti, naj bi mestna občina skušala pridobiti svet do ogelnega stolpa, ki estetsko zaključuje dvorišče, kjer bi v podaljšku sedanjega glavnega trakta lahko zgradila primerno dopolnilo.

Ker pri adaptacijskih delih eventualne najdbe kakih fresk ali podobnega niso izključene, izjavljam, da sem pripravljen med delom biti na razpolago s svojim svetom, kadar bi bilo potrebno.

Kakor hitro se bo poslopje sedanje mestne ubožnice izpraznilo in se bodo reveži lahko preselili v novo mestno zavetišče v Medlogu, upamo, da bo mestna občina takoj začela z adaptacijo stare ubožnice, da bo celjski mestni muzej lahko dobil v najkrajšem času dom, ki mu gre po važnosti in množini gradiva.

Smrt v Krki

Iz Sv. Petra pri Novem mestu nam sporočajo: Tukajšnja dijaško počitniško kolonijo, ki hodi že nekaj let pod vodstvom pošttrvovalnih ljubljanskih salezijancev letovat h gradu Otočcu, je zadela te dni neprijetna nezgoda. Član te kolonije, 14-letni Anton Hauschild, dijak klasične gimnazije v Ljubljani, je minuli petek neznano kam izginil. V nedeljo, dne 26. t. m. so ga dobili utopljenega v Krki v bližini gradu. Na kak način je pokojni postal žrtev Krke, je ostalo nepojasnjeno. Rajni Hauschild je bil blag deček, a živčno šibek ter vedno zamišljen in samotarsko razpoložen.

Zaradi ponesrečenega ropa pred sodniki

Maribor, 28. julija.

Pred velikim senatom mariborskega okrožnega sodišča sta sedela danes dopoldne 37-letni posestnik Martin Cajnko ter 25-letni delavec Anton Bubnar, oba iz Kicarja pri Ptuj. Državno pravdnstvo ju je obtožilo ropa, ki je bil izvršen v noči od 28. maja nad zakoncem Francem in Nežo Drevenšek. V omenjeni noči sta vdrla dva s pasto za čevlje po obrazu očrnjena moška v Drevenškovo hišo. Vrata sta dvignila z lesenim hlodom iz tečajev. Z naperjenim revolverjem ter golim nožem sta grozila Drevenšku in njegovi ženi ter zahtevala od obeh »15.000 Din sem — ali pa smrt«. Drevenškova sta jima izročila vso gotovino, ki sta jo imela doma — znesek 175 Din. Roparja sta potem premotala še vso hišo, denarja pa nista našla, pač pa sta vzela nekaj Drevenškovih obleke. Od oropanih sta zahtevala, da morata molčati kot grob o dogodku, drugače bosta oba mrtva. Drevenšek je moral roparjema celo seči v roko ter slovesno zaobljubi, da ne bo ničesar orožnikom povedal. Seveda obljube ni držal, obenem pa je izjavil orožnikom, da sta bila storilca sosedja Cajnko in Bubnar, ker sta ju z ženo oba kljub našemljenosti prepoznala. Obtoženca odločno zanikata vsako krivdo ter navajata dokaze za svojo nedolžnost. Obtožbe ropa sta bila oba oproščena. Bubnar pa je bil obsojen na en mesec zapor zaradi lahke telesneškodbe.

Gospodinjstva šola v Svečini

V letošnjem letu bo banovina preuredila svoje banovinsko posestvo v Svečini pri Mariboru v gospodinjstvo šolo za 60 do 80 gojenk. V ta namen je pospešila elektrifikacijo Svečine, ki se že delj časa dela. Pretekli teden pa je bila licitacija za težakša, zidarska, betonska, krovška in kleparska dela, ki jih je prevzelo tri uspešni licitaciji gradbeno podjetje Emil Tomažič iz Ljubljane. Podjetje je ponudilo na proračunske cene 15,8% popusta in je prevzelo gradbena dela za 750.000 Din.

Razpisana so tudi že mizarska in pečarska dela, kakor tudi električne in vodovodne instalacije, za katere bo licitacija 10. avgusta v Mariboru. Vsa preureditve posestva bo stala približno poldrug milijon dinarjev in bo končana še letos do konca septembra.

Na posestvu je velika graščina, ki ima na vseh štirih oglih lepe in močnejše stolpe. Ker je vsa zgradba zelo stara, jo je treba seveda temeljito preurediti, da bo služila namenu, za katerega je določena. V pritličju bodo napravili veliko vežo, dosežanje prostore na levi pa bodo preuredili v šolsko pisarno, kuhinjo in pekarno. Prav tam bo urejena tudi posebna gospodarska kuhinja, v kateri se bodo kuhale vse potrebščine za gospodinjstvo vse šole. Na desni strani veže bo pisarna šolske uprave, lepo urejena klet in praktična sirarna in mlekarica z vsemi potrebnimi pritliklinami. V prvem nadstropju graščine bosta dve učilnici za gojenke, ena šivalnica, stanovanjske sobe za sestre, sobe za tuje, stanovanje za upravitelja in skupna obednica za gojenke. Graščinska kapela, ki je tudi v prvem nadstropju, pa ostane v glavnem nespremenjena. V drugem nadstropju bodo v glavnem spalnice za gojenke s pripadajočimi umivalnicami in kopalnicami. Prav tam bo tudi nekaj sob za učence, sestre in posebna hišna bolnišnica. Ker tudi zunanost graščine radi zoba časa ne izgleda več lično, bodo hkrati s popravili v notranjosti popravili tudi zunanost graščine.

V zvezi s popravili v glavnem posloppu bodo preuredili tudi pripadajoča gospodarska poslopja na posestvu. Takoj ob graščini stoji gospodarsko

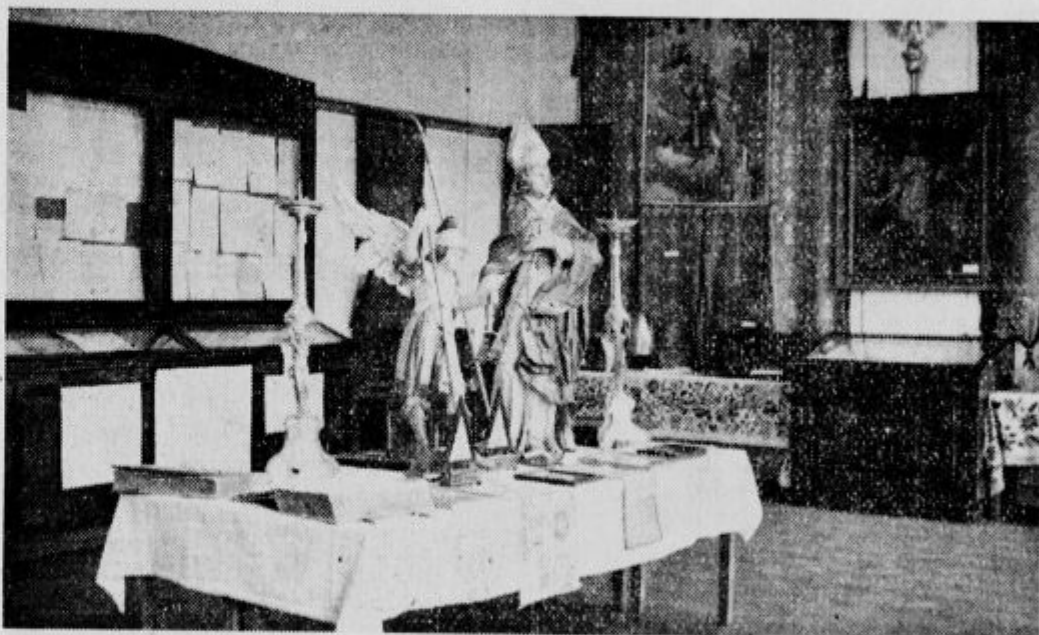

Vzorno čisto — vzorno negovano po vsakem pranju

Vedno z
GAZELA
GT 3-35
TERPENTINOVIM MILOM
Pere res belo!

— Avtoizletji: 3.—7. avgusta na Dunaj, 3.—11. avgusta v Berlin, 7.—9. avgusta na Grossglockner, 22.—26. avgusta na vsa jezera Salzkammerguta. — Prijave: Izletniška pisarna Okorn, Ljubljana, hotel Slon, tel. 26-45.

K obrtni razstavi v Škofji Loki

Razstava cehov na obrtni in industrijski razstavi v Škofji Loki. Na levi vitrina z raznimi cehovskimi dokumenti, na desni cehovska bandera in druge insignije, v ospredju izdelki nekdanjih cehov.

Remšnik

Slučajno sem pogledal na zemljevid z napisom Pohorje. Z zanimanjem pogledam, ali je tudi omejni Remšnik zaznamovan, pa čudo, res je v pokrajini »Kobankoc! Nisem strokovnjak ne v tej ali oni vedi, upam si pa odkrito ugovarjati, da se ta pokrajina tako nazivlje! V vprašanju na g. prof. Kolemajno, odkod to ime, mi ta razloži, da je »kobanca« debelo našita moška suknja, kakor je ženska obleka, debelo našita kika »bund«. Dolgo sem že tu, osvovijo sem si vse domače tukajšnje izreze, a resnica je, da besede »kobanca« tukaj nihče ne pozna. V stari kroniki se kraj, na vrhu sedanjega Radla - Radleca, kjer je sv. Pankracij, pravi: Pankracij na višini Remšnika (auf der Höhe Remschneck). G. prof. Mišič pravi, da ima beseda

Radl isti slovenski koren kakor beseda Radgoba, Radovljica. Na spominski plošči v cerkveni steni vzdani, pravi napis: ... se rodil na Radelnji 1874; plošča bo iz leta 1856. Remšnik se imenuje velik kos vsega obdravskega hribovja, ker priča katastralna občina Remšnik v arneški župniji v Avstriji, v neposredni bližini Kaple. Tudi Prekmurje je za mene ravno tako ime kakor Medžimurje. Večina Slovencev biva tostran Mure in morejo kraj levo za Muro imenovati Prekmurje, a to je vse-kakor kaj drugega, kakor je tu, ko nihče danes ne ve kaj o »Kobanskem«. Zdi se mi zelo samovoljno in celo krivično, ves ta kraj imenovati z zgornjim imenom, o katerem stari in novi živeči rod vsaj na Remšniku ničesar ne ve. — Vid Pavlič, župnik.

Gospodarstvo

Kako si Italija predstavlja trgovske odnose s sankcionističnimi državami

Italijanski listi se bavijo z vprašanjem vstopa trgovskih odnosov s sankcionističnimi državami. To vprašanje je postalo za Italijo toliko bolj aktualno, ker so nekatere države že sprožile tozadnje razgovore in načele tudi vprašanje likvidacije italijanskih dolgov za kupljeno blago še iz časa pred sankcijami. Te dolgove naj bi Italija po nekaterih predlogih sedaj poplačala s svojim izvozom.

Take predloge pa sarkastično zavrača rimski »Giornale d'Italia« in pravi, da bo italijanska posankcionistična trgovska politika slonela na dveh nepremakljivih načelih:

1. Stare dolgove, ki so obstojali pred sankcijami in niso bili radi sankcij plačani, »po dobri italijanski navadi«, pripominja »Giornale d'Italia«, je treba ločiti od novih trgovinskih odnosov, ki se jih hoče vpostaviti in jih urediti na dva različna načina,

2. treba je zasigurati pri novih trgovskih odnosih Italiji aktiven presežek z namenom, da se bo del uporabil za postopno likvidacijo starih dolgov.

Ker italijanski izvozniki najbrže niso popolnoma zadovoljni z gornjim načinom ureditve trgov-

skih zvez z inozemstvom, saj na ta način Italija sama omejuje svoj izvoz, so naslovljene tudi nanje besede, s katerimi se pozivajo, da se zavedajo pomembnosti trenutkov, ko Italija vpostavlja nove trgovske zveze, in da vztrajajo, ker je to v interesu države.

V bistvu ostane, tako ugotavlja »Giornale d'Italia«, trgovina s sankcionističnimi državami ukijena, dokler ne bo urejen način vpostavitve trgovinskih odnosov in plačevanja.

Mnenje, ki ga izraža »Giornale d'Italia«, gotovo ni samo mnenje tega lista, ampak je verjetno, da je članek inspiriran od merodajnih italijanskih krogov. V konkretnih pogajanjih s posameznimi državami bo velika italijanska samozavest najbrže nekoliko splahnela, saj se Italija ne more izključiti iz meddržavnega gospodarskega prometa. Stališče glede likvidacije starih dolgov, kot ga »Giornale d'Italia« zagovarja, je za nas toliko kot nesprejemljivo in bo treba že skrbeti, da se likvidacija italijanskih obveznosti pospeši. Kajti, da bi neplačevanje obveznosti spadalo k »dobrim italijanskim navadam«, tega si menda Italija, ki hoče toliko dati na svoj moralni prestiž, ne bo upala trdit. Mi pa se moramo zavedati, da bo reševanje problema jugoslovansko-italijanskih trgovinskih odnosov precej dolgotrajno in težavno.

Slovenke perejo z najbolj trdo vodo v državi. Zato rabijo naše gospodinje posebno milo

terpentinovo milo posebno za pranje v trdi vodi

Pelikan

terpentinovo milo posebno za pranje v trdi vodi

Švicarski frank ogrožen?

Švicarska zvezna vlada je izdala naredbe o zaščiti švicarskega franka z zakonsko močjo. Te naredbe predvidevajo te-le ukrepe:

Kdor stori v špekulativne namene nekaj ali posreduje pri stvari, ki bi mogla škoditi švicarski valuti ali kreditu njene države, ali kdor bi nagovarjal tretjo osebo k takim dejanjem, se kaznuje z zaporom ali denarno kaznijo do 100.000 frankov. Obe kazni se lahko tudi združita. Na podlagi tega so prepovedani zlasti naslednji špekulativni posli:

a) nakup in prodaja zlata na termine, b) posredovanje posojil na zlato in devize, c) nakup deviz na termine, v kolikor ne služijo izrecno trgovskim poslom.

Zvezna vlada sme te kazenske predpise razširiti tudi na druge posle. V kolikor ti posli niso izrecno navedeni, bo sodišče po svoji prosti uvidenosti razsodilo, ali gre za kaznivo dejanje ali ne.

Kdor trdi ali razširja neresnična dejstva, takšne narave, da bi mogla škoditi državnemu kreditu ali da bi mogla izpodkopati zaupanje v švicarski denar, se kaznuje s kaznijo do 20.000 frankov ali z zaporom. Obe kazni se lahko tudi združita.

Če gre za nepozornost krivca brez slabega namena, se kaznuje s kaznijo do 400 frankov. Če so ta dejanja storjena med poslovanjem pravne osebe, bo kazneni zadenel oseba, ki jo je kaznilo, ali če gre za kaznivo dejanje ali ne.

Če so ta kazniva dejanja storjena potem časopisja, ima zvezno pravobranilstvo pravico, da izreče po zaslišanju švicarske narodne banke zaplenbo. Zlasti važna je določba, da iz pravnih poslov gori navedenih prepovedanih dejanj ne morejo nastati terjatve in da zato tudi niso izločljive.

Abesinska vojna je stala Italijo 18 milijard lir

Nemški zavod za raziskovanje konjunktura je priobčil zanimivo študijo o gospodarskem stanju Italije. Ker je bilo objavljeno statističnih podatkov v oktobru 1935 v Italiji ustavljeno, je ta študija toliko pomembnejša posebno iz razloga, ker odkriva tudi kakšne stroške je Italija z abesinsko vojno imela in kako je to vojno financirala.

Če se sklepa po izredno dovoljenih kreditih do začetka julija 1936, so znašali stroški za abesinsko vojno do sedaj okrog 14 milijard. Kot indirektni vojni stroški pridejo še dve milijardi za obrambne ukrepe proti sankcijam in okrog 1,7 milijarde proračunskega deficita (brez vojnih stroškov) v preteklem proračunskem letu. Dodatni izdatki poleg normalnega budžeta so znašali torej najmanj 10 milijard lir, verjetno pa je, da so bili celo 18 milijard.

Ta znesek bi nekako odgovarjal rednim dohodkom v okviru proračuna za leto 1935/36, z drugimi besedami, državni izdatki so nekaj več kot dvakrat toliko kot dohodki. V letih 1914 do 1918, med svetovno vojno, so bili izdatki trikrat toliko kot dohodki. V primeru s tem sedanjimi izdatki vključ o ogromnemu znesku niso bili toliko, da bi se morali bati popolnega propada gospodarstva. Seveda je sedaj delež države na naravnem dohodku, ki ga dobi država na davkih, znatno večji kot pa je bil med vojno, kar pri gornji primerjavi ne pride do izraza. Vključ temu ni bilo gospodarstvo toliko pritegnjeno vsled abesinske vojne, kot je bilo to med svetovno vojno.

Glede financiranja izdatkov je prav za prav znano le malo podrobnosti. Največji del je bil krit s posojili ali z drugačno zadolžitvijo; novi davki, ki so bili vpeljani v zadnjih mesecih (predvsem razni konzumni davki), so kot finančni viri prišli le v neznatni meri v poštev. Državna potreba pri posojilih je bila najbrže znatno večja kot pa tvorjenje novega kapitala, tako, da je bil inflacijski učinek od neke mere neizogiben. Država je seveda skrbela, da te inflacijske učinke po možnosti odpravi.

Kulturni obzornik

Permanentna umetniška razstava v Celju

Veleindustrialec in trgovec gosp. inženjer dr. Rakusich je pred meseci sprožil lepo zamisel, da bi se ustanovila v Celju stalna razstava naše upodabljajoče umetnosti. Priredila naj bi se razstava v posebnih prostorih njegovega novega lokala za keramiko in steklo, dokler se pozneje ne adaktira za to primerna dvorana. Poznana mu je naša moderna umetnost in njen razvoj, ki po svoji vsebini ne zaostaja za umetnostjo drugih velikih narodov, kakor so mu tudi znane razmere ozkih meja, v katerih se eksistenčno giblje naš umetnik. Vsled tega naj bi se storil poskus razširiti trg naši umetniški produkciji. S posebnim povabilom in pogodbo je pozvala njegova trdnja oziroma krog naših umetnikov, zaenkrat samo slikarje, da pošljejo v prvo kolekcijo po par svojih del. Slikar Tratinjek je s pomočjo upravnikar Narodne galerije Zormana stvari zbral, ter je bila pretekli dne prva revija permanentne razstave aranžirana. Med slikami je okusno porazdeljena moderna keramika in kristalno steklo, kar dvigne celoten vtis resno lepe prireditve. Inž. Rakusich predpostavlja namen razstave, da bodo po možnosti in s časom zainteresirani za našo umetnost zlasti tudi nemški kulturni krogi Stajerske, ter s posebno organizacijo tudi inozemski gostje, ki prihajajo v Celje in v letovišča Savinjske doline.

Eleonora Duse

(Ob novi knjigi S. Reinharda: Duse — večna popotnica)

Na popotovanju, v nekem umazanem ameriškem hotelu, je izšla pred 12. leti, 21. aprila, največja igralka vseh časov na sploh — Eleonora Duse v beli molk. Ni ji bilo dano umreti v Italiji, bilo ji je odvzeto skopneti na tistem pod njenim soncem,

umreti v njeni toliki ljubljani deželi. Smrt jo je zalela na popotovanju, kajti v poslednjih dneh svojega življenja je morala ta večna popotnica znova na pot in dokončati svoje visoko delo. Čudoviti sen njene umetnosti je privlčil do nje, očaral in pretresel se enkrat tisoče in tisoče, pesem njene umetnosti se je iznova ponesla v svet, a to pot je bil v njej grenak nadih otožnosti in utrujenosti.

Duse ni nikoli hleplela po popularnosti, nenehoma je pa čudo tiho skrivala svojo slavo, pa jo je v prav tedaj zanesla neodoljiva usoda v poslednjem trenutku še enkrat v Ameriko; iz najbolj grenkih življenjskih vzrokov se je morala podati na turnejo, točno po terminih iz kraja v kraj, danes tu, jutri tam. Nihče ni bolj peklensko občutil na lastni koži takšno silo moranja in navirjanja, tak minutni in sekundni program, ko vprav ona Duse, ki se je v sproščanju svoje umetnosti skozi leta in leta življala, kakor jo je bila pač volja, je morala prisiliti svoje trdno telo in stopiti iznova, v poslednje, na teaterske deske. Prej ko prej, da jo je pred časom strla grenka zvesta, da je samo najeta in plačana ujetnica, ki mora igrati pred publiko, ker je od nje pač že v naprej plačana, medtem ko je po prej po svoji volji razpisovala svojo dušo. Takšno moranje jo je peklo v živo. Car njene biti, njen oblagodarjen glas, vse to je pri ameriški javnosti učinkovalo in vlečlo! Kako grenka zvesta zanjo! Poslednja prigoda njene umetnosti se je tatinsko prikradla tesno ujeta z vsakdanjim zaslužkom. Duse tega ni mogla prenesti. Njena duša se je temu brala, podlegla je vsa onemogla in slaba v Pittsburgu, mestu, ki mu je dala s svojo smrtjo za vse večne čase ime in ga plemenitila.

Kadar je igrala, je sedela publika pobožno, kakor uročena, pred milosno podobo, ki je nasploh kdaj kje stopila na oder. Vsa mrzla mehanika igranja je izginila, genijalni znamenje na njenem čelu — nevidno — vidno je posijalo, ko je stopila izza kulis, resničnost se je razblinila, namah se je razbohotila pred tabo posnanjenost teatra, zvok njenega glasu, nepozaben in nikoli več povračajoč se, je prodiral skozi meč in skrivnostno očaral ljudi. Namah so bili prevzeti vsi od notranje lepote žene, iz

Važno je tudi to, da je država kapitalu zaprla skoraj vse možnosti za naložbe razen v državnih rentah. Privatna stavbna delavnost je zelo omejena in tudi industrijska podjetnost je močno podrežena.

Financiranje vojnih izdatkov se v jesenskih mesecih brez dvoma ni vršilo brez pomoči »Bance d'Italia«. S poznejšo vojno konjunkturo, se je začel zbirati novi kapital, razen tega je tudi zmanjšanje zalog povzročilo večjo likvidnost denarnega trga. Financiranje je zelo olajšal razvoj na trgu rentnih papirjev. Narasčale so tudi vloge. Zvišanje diskonta v maju od 5% do 4 in pol odstotkov kaže tudi na ojačanje zaupanja. Od začetka leta 1936 izgleda, da država ni imela več potrebe, apelirati na »Banco d'Italia«. Točno stanje obtoka bankovcev, iz katerega bi se moglo to sklepati, pa ni znano, ker se izkazi o stanju od otobra lanskega leta več ne obnavljajo.

Korošci med Gorenjci

Dravogradski okrajni kmetijski odbor je priredil v dneh 21., 22. in 23. julija t. l. poučno strokovno ekskurzijo na Gorenjsko.

Vsaka občina je poslala na ta izlet dva do tri napredne kmetovalce, tako da je bil okraj celotno zastopan. Ekskurzijo je vodil okrajni kmetijski referent g. Marčelanc Karl iz Prevali. Sreski kmetijski odbor so pa zastopali predsednik ing. Franjo Pahernik ter odbornika gg. Perš Alojz in Kotnik Beno. Ekskurzije se je udeležilo 30 kmetovalcev, ki so z vsvo vsemu in pazljivostjo sledili celotnemu programu. Dne 21. julija smo se odpravili iz Dravograda zgodaj zjutraj preko Slovenjgradca v Gornji Grad. Tu smo si ogledali mesto, nato smo se podali preko sedla Černila v Kamnik, kamor smo dospeli opoldne. Po ogledu Kamnika smo se preko Vodic podali v Smlednik. Tu smo si ogledali veleposvetilo pri g. Burgariju in g. baronu Lazarinju, oba sta nam razkazala celotno gospodarstvo (hlev, živino, svinjake, silose itd.). V Hraslju pri Kranju smo si ogledali vzorno svinjerejsko središče črno pasastega gorenjskega prašiča. G. Brodar nas je ob prihodu toplo pozdravil, nato pa razkazal in pojasnil dobre strani teh prašičev. Proti večeru smo prispeli v Kranj, kjer smo si ogledali mesto in prenočili. Zgodaj zjutraj drugi dan smo si ogledali »Združene gorenjske mlekarne« v polnem obratu. G. predsednik Novak nas je prijazno sprejel in pogostil. Obratovanja g. Zupan nam je v kratkih obrih razložil celotni ustroj in pomen »Združenih mlekar«. Po ogledu teh smo šli na Brezje. Odtod v Radovljico in Bled ter Bohinj. V Bohinju smo si najprej ogledali vele-

čebelarstvo g. Stigarija, kateri nam je razkazal in pojasnjeval njegov obrat. Mnogo zanimivega novega in važnega smo tukaj čuli in pr. raznavanje matič s posebno napravo, eksport čebel v Ameriko, Avstralijo, Japonsko itd.). Ogledali smo si tudi sirarno ter ribogojno banovinsko vališče, kjer smo tudi videli mnogo poučnega.

Vračali smo se mimo Sv. Janeza na Bled in proti večeru smo prispeli v Skofjo Loko, kjer smo prenočili. Zjutraj smo si ogledali mesto ter prvo obrtno gospodarsko razstavo ter banovinsko mlekarstvo šolo, kjer so nas lepo sprejeli in pogostili. Na Trati smo si ogledali Heinrichovo parno žago. Iz Ljubljane, kjer smo si ogledali nebotičnik, kmetijsko družbo itd., smo se odpravili preko Trojan v Zalec. Tu smo videli največjo hmeljarno in njene celotne naprave.

V mraku smo dospeli v Dravograd. V najlepšem razpoloženju in po kratkih referiranih govorih gg. Jurga iz Mežice, sres. kmet. referent Marčelanc, predsednika sres. kmet. odb. ing. Pahernika ter predsednika občine iz Vuzenice g. Peruša smo se razšli.

★

Obiskovalcem »V. Mariborskega tedna«. Letošnji »V. Mariborski teden«, ki je počel tudi z najvišjega mesta, bo od 1. do 9. avgusta. Za poset te tradicionalne prireditve velja polovična vožnja za dopotovanje od 30. julija do 9. avgusta, za povratek pa od 1. do 9. avgusta. Izven mariborski posetniki morajo na odhodni postaji kupiti direktno vožnjo karto in železniško legitimacijo K-13 za 2 Din. Vožnji kart ne smejo oddati, ker volja na podlagi žigosane železniške legitimacije za brezplačen povratek. Vsak zunanji obiskovalec, ki želi več dni ostati v Mariboru in večkrat posetiti »Mariborski teden«, lahko v slučaju, da je za vožnjo karto plačal 15 Din do 25 Din oz. do 60 Din, kupi dražjo legitimacijo, ki mu omogoča željeno število obiskov. Za zunanje obiskovalce posluje stanovanjski urad »Mariborskega tedna« noč in dan ves čas

prireditve pri vseh vlakih v poslovalnici Putnika na glavnem kolodvoru.

Načrt zakona splošne carinske tarife je gotov. V novembru pr. l. je bil sestavljen posebni odbor pri oddelku za carine, ki ima nalogo, da pripravi potrebni material in napravi načrt za novi zakon o splošni carinski tarifi. Ta načrt je sedaj gotov in bo po ponovni proučitvi poslan zainteresiranim ministrstvom.

Madžarska živina na Reki. Tedensko pride na Reko okoli 500 glav živine iz Madžarske, katero prodajajo vsako sredo na sejmu. Cene se gibljejo od 3,40 do 3,80 lir za kilogram žive teže za prvovrstno blago.

Sadna letina bo v kamniški okolici povečini prav slaba, v Tuhijski dolini in neveljski občini pa ne bo nobenega sadja. Toča je tako oklestila sadno dreve, da se na njem le redkokje najde kakšen sad. Okleščeno dreve je pričelo vnovič odganjati, in na vrto posestnika g. Ivana Skolca na Vrhpolju je pričela vnovič cveteti jablana.

Borza

Denar

28. julija 1936.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi notiral nespremenjeno 8,69—8,79, na zagrebški je popustil na 8,63—8,73 (8,68), na belgrajski pa je notiral 8,6496—8,7436. Grški boni so na zagrebški borzi notirali 29,50 bl., na belgrajski pa 29,15—29,85. Angleski funt je v privatnem kliringu na ljubljanski borzi notiral 238 den., 238,50 blago, na zagrebški 237,20—238,80 (238,10), na belgrajski pa 237,20—238,80. Španske pezele so na zagrebški borzi notirale 5,95—6,05 (6), kar je znaten padec napram tečaju od konca prejšnjega tedna. Nemški klinirski čeki so notirali v Ljubljani slabše, in sicer 13,67—13,87, v Zagrebu so tudi popustili na 13,61—13,81 (13,71), za konec avgusta so notirali 13,50—13,70 (13,60), na belgrajski borzi pa 13,5877—13,7877.

Za italijansko liro (valuto) so ljubljanski denarni zavodi plačevali danes 2,97—3, za dolar 46,40 do 46,60.

Ljubljana. — Tečaji s primom.

Amsterdam, 100 hol. gold.	2930,65—2975,25
Berlin, 100 mark	1750,63—1764,51
Bruselj, 100 belg.	733,82—738,88
Curih, 100 frankov	1424,22—1431,29
London, 1 funt	218,09—220,14
Newyork, 100 dolarjev	4318,94—4355,26
Pariz, 100 frankov	287,89—289,33
Praga, 100 kron	180,47—181,58

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 1.348.438 Din.

Curih. Belgrad 7, Pariz 20,22, London 15,35, Newyork 306, Bruselj 51,575, Milan 24,125, Amsterdam 207,85, Berlin 123,10, Dunaj 57,10, Stockholm 79,15, Oslo 77,15, Kopenhagen 68,525, Praga 12,68, Varšava 57,70, Budimpešta 60,50, Atene 2,90, Carigrad 2,45, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,765, Buenos Aires 0,845.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% investicijsko posojilo 82—85, agrarni 47,50—48,50, vojna škoda promptna 363 do 366, begluske obveznice 68—69, 8% Blerovo posojilo 83—84, 7% Blerovo posojilo 73,50—74,50, 7% posojilo Drž. hip. banke 86—87.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 83 den., agrarni 49 bl., vojna škoda promptna 362—363, begluske obveznice 65,50 den., dal., agrarni 65 den., 8% Blerovo posojilo 83—84, 7% Blerovo posojilo 73—73,25 (73,25), 7% posojilo Blerovo posojilo 73—73,25 (73,25), 7% posojilo Drž. hip. banke 86—87, 7% stab. posojilo 83—83,25. — Delnice: Priv. agrarna banka 233,50—234 (233), Trboveljska 128—130 (128), Osj. sladk. tov. 135 bl.

Belgrad. Državni papirji: agrarni 48,75 bl., vojna škoda promptna 363,50—365, sept. 363 den. (363,50), begluske obveznice 68,55—69 (68,90), 8% Blerovo posojilo 84 bl., 7% Blerovo posojilo 73,50 do 73,75 (73,50), 7% posojilo Drž. hip. banke 84 blago. — Delnice: Narodna banka 6270 bl., Priv. agrarna banka 232 do 233 (231,50—232).

Žitni trg

Novi Sad. Koruza bačka, sremska, banaška 97—99; bačka ladja Tisa in Dunav 97—99. — Otrobi bački, sremski, banaški, jata vreče 77 do 78. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Sombor. Pšenica: Cene so iste kakor na novosadski borzi. Oves bački, sremski, slavonski novi 87,50—90. Rž bač., nova 95—97,50 J e č m e n bački, sremski, novi, okolica Sombor 63—64 kg 84—86, spomladanski in baranski ne notira. Koruza bačka, sremska, garant. kv. 96—97, bačka, sremska za avgust Beždan in Kula 95—97. Otrobi bački in sremski 74—76. Tendence neizpremenjena. Promet 33 vagonov.

Olimpijski koncert. Devet narodnosti s 33 deli tekmuje pri mednarodnem olimpijskem glasbenem tekmovanju ob priliki XI. olimpijade. Izbor najboljših del bodo izvajali 15. avgusta na »olimpijskem koncertu«, ki ga priredi odbor za XI. olimpijado in ki ga bo izvajala državna glasbena komora. Izbrana dela so: orkestralno, »Il vincitore« (Zmagovalec) komponista Lino Livibelle (Italija), »Olimpijska svečana glasba« Nemca Wernerja Egka; dalje dve dela za veliki orkester in zbor: »Olimpijska pri-sega« Nemca Pavla Höfferja, in »Kantata za olimpijado 1936« Nemca Kurta Thomasa. Posamezna dela bodo komponisti sami dirigirali. Sodelovali bodo: pomnoženi filharmonični orkester iz Berlina, Bruno-Kittelski zbor in Lamyjska nemška pevka zveza. Solo-partije Höfferjevega dela poje Rudolf Watzke iz Berlina.

Velik uspeh jugoslovanske plesalke v Berlinu. Pri mednarodni plesni olimpijadi v Berlinu dne 21. julija so tekmovali Avstrija, Nizozemska, Španija in Jugoslavija. Do polnoči je trajal program in priklenil nase gledalce Večer je bil dogodek tudi za Jugoslavijo. Po Almut Dorovi, zastopnici Španije, ki je dosegla lep uspeh, je nastopila Mia Corak Slavenska. V desetih plesih je razvila obsežno širino plesnih stilnih in izraznih možnosti, poleg tega ne-doumno moč tehničnih darov, silen temperament ter bogastvo idej, da so gledalci sedeli kot ukopani pred tem, se prav mladim plesnim čudom, čigar možnosti se dajo razlagati le z velikim prirodnim talentom. Kot plesalka na prstih je žela občudovanje s svojo silo in milino; njene vitke noge vztrajajo po več minut samo na prstih (Chopin). Nežen izraz in breztesnena lahkost se družita z železno silo — vsega tega se ni moglo pričeti v šoli; to zmole le talent. Tudi kot Salome je bila izvrstna. Plesala je vedro dunajski valček, rusko dekle i. dr. Končno je nastopila še s hrvatskim plesom v originalnem kostumu »Iz moje domovine«: bila je to ljubka tehnično-mimična tvorba v kmečkem stilu. Naša plesalka je žela obilen uspeh. Nemški listi ji priznavajo velik plesni talent in smatrajo njen nastop v plesni umetnosti dogodek prve vrste.

Pismo iz Svete dežele:

Tri mesece stavke v Palestini

Pogreb ustreljenega Dunajčana Breitergerja v Jeruzalemu. Demonstrantje hite z ugrabljeno krsto s Siona proti katol. župni cerkvi

Jeruzalem, 21. julija.

Palestina preživlja težke dneve. Na belo nedeljo je izbruhnila v arabskem delu dežele stavka, ki traja z nezmanjšano silo še danes in zaenkrat še ni mogoče reči, kdaj ali kako se bo končala.

Vzrok stavke

je stalno naraščanje judovskega življa v Palestini. Znana Balfourjeva deklaracija, ki je l. 1917. odprla Palestino Židom, da si tu ustanove svoje narodno ognjišče (national homes), je privabila tisoče in tisoče Židov iz vseh krajev sveta v deželo njih očetov. Dočim je bilo pod turško vlado v deželi le nekaj nad 50 tisoč Judov, 7 odstotkov vsega prebivalstva, je po vojni, ko je Anglija prevzela mandat nad Palestino, število priseljencev hitro rastlo. L. 1931. jih je uradna statistika navedla že 174 tisoč, a danes, po petih letih, jih je dobrih 400 tisoč, t. j. ena tretjina vsega palestinskega prebivalstva.

Kajpada Arabci, ki tvorijo ostali dve tretjini prebivalstva, postajajo nervozni sprito te množice, ki jim poplavlja deželo, zaseda najrodovitnejši svet in jih z neumornim obdelovanjem zemlje in s hitro industrializacijo dežele spravlja v vedno večjo gospodarsko odvisnost.

Nezadovoljstvo je priklopelo do vrhunca v letošnjem letu, ko je radi ostrega protizidovskega kurza v Nemčiji in Poljski dotok Judov v Palestino posebej narasel.

Do izbruha je prišlo v Jafi, kjer se Judje stalno izkrcavajo. Na belo nedeljo je množica Arabcev navalila na judovske trgovine v mestu, razbila šipe in uničila mnogo blaga. V spopadu med Judi in Arabci na meji med Jafom in Tel Avivom je tisti večer obležalo devet mrtvih, sedem Židov in dva Arabca.

Razburjeni po teh dogodkih in opogumljeni po uspehih, ki so jih s štrajkom dosegli Arabci v Siriji in Egiptu, so arabski nacionalisti že naslednji dan

proglasili splošno stavko

Obenem so razglasili svoje zahteve: Angleška vlada naj takoj ustavi priseljevanje Židov, prepove prodajo sveta židovskim priseljencem in doli naj, da se ustanovi v Palestini arabska narodna vlada.

Stavka se je z bliskovito naglico razširila po vsej deželi. Najprej so stopili v stavko šoferji, takoj za njimi arabski trgovci; obojim so se pridružili še delavci vseh strok in arabski solarji od najmanjših do največjih. Promet so nekaj časa vršili še judovski šoferji, toda že v bližnjih dneh so bile vse ulice posute z ostrimi žebli, na samotnih krajih pa so stavkujoči s kamenjem napadali avtomobile. V kratkem je obstal ves promet razen železniškega.

V težkem položaju so se znašli naenkrat romarji in turisti. Češkoslovaški železničarji, ki so se prve dni štrajka na avtomobilih vozili iz Galileje proti Jeruzalemu, so bili v Dženinu (pri vходу v Samarijo) sprejeti s kamni in eden od njih na glavi občutno ranjen. Več romarskih skupin se je pripeljalo v tistih dneh do Hajfe, a jim oblasti niso dovolile, da bi se izkrcali. Nemški parnik »Monte Rosa«, ki je prijeljal nekaj stotin romarjev in turistov iz Nemčije in Švice, je moral odpluti v Sirijo; ko so končno nekatere skupine dobile dovoljenje za obisk Palestine, so si isti mogli ogledati le Jeruzalem (brez Omarjeve mošeje) in najbližjo okolico, kolikor se je dalo doseči peš ali na oslih.

Zadržanje oblasti

Tukajšnja mandatarna oblast je postopala od vsega početka skrajno mirno in popustljivo. Vojaštvo in policija je imela nalog vse opustiti, karkoli bi dražilo ali žalilo Arabce. Stavkujoči so v prvih tednih javno delili letake, ki so med vroečravnim in lahkovernim arabskim ljudstvom netili sovraštvo do Judov in angleške oblasti, toda policija je to mirno gledala. Časopisi so prinašali najbolj fan-

tastične vesti in hujskali k nedopustnim dejanjem, a oblast se ni zganila. Splošna sodbja je bila, da bi bilo z odločnim nastopom policijske in vojaške oblasti mogoče štrajk zadušiti že v prvem tednu, toda vlada je znala, da za palestinskimi Arabci stoji 60 milijonov Arabcev prednje Azije in Egipta in s temi ni hotela pretgati dobrih odnosov. Upala je, da se bo gibanje samo po sebi uneslo, da se bodo voditelji stavkujočih razdvojili in da se bo ljudstvo, ki ima od stavke ogroženo gmočno škodo, samo uprlo in končalo stavko. Toda popustljivost se ni obnesla; strasti stavkujočih so se le še bolj razvnele in v kratkem času je

Nemiri v Palestini. Arabski uporniki po jeruzalemskih cestah.

gibanje dobilo revolucionarni značaj

Pričele so padati bombe, Zidje v arabskih predelih mest niso bili več varni življenja; vsak dan je radio poročal o novih smrtnih žrtvah. Vrh tega so stavkujoči hoteli uničevati židovsko imovino. Meseca aprila in maja je vsako noč zažarelo nebo nad Saronsko in Ezdrelonsko planjavo. Na stotine hektarov žitnih polj je pogorelo, na tisoče oranžnih in citroninih dreves je bilo pokončanih; množili so se napadi na vojaške in privatne avtomobile. V krajih, kjer so Arabci posebej fanatični (Nablus, Dženin, Hebron, Gaza), so stavkujoči obstreljevali in napadali vojaške postaje.

Ker vlada ni upoštevala arabskih zahtev, so voditelji stavkovnega gibanja javno pozvali ljudstvo k civilni nepokorščini, t. j. k davnemu štrajku, dokler vlada ne pristane na njih zahteve.

Vlada je bila prisiljena razglasiti izjemno sta-

nje in okrepiti vojaške posadke. Iz Egipta so prispeli tanki in oklopni avtomobili, ki se demonstrativno vozili od kraja v kraj, da bi oplašili stavkujoče pred terorističnimi dejanji. Višji komisar je ljudstvu javno razglasil te nove ukrepe in obljubil, da pride v Palestino komisija, ki bo proučila politični položaj, čim preneha štrajk.

Toda Arabci so odgovorili s kategoričnim »Nec. Komisij da je bilo že dovolj in v Londonu so zadostno poučeni o položaju v Palestini ter o zahtevah arabskega prebivalstva. Stavka preneha samo, če vlada takoj ugodi njihovim zahtevam.

Nepopustljivost vlade in strožje postopanje varnostnih organov je dalo povod, da se je protizidovskemu boju pridružil sedaj še

boj proti angleški vladi

Dne 28. maja so pri belem dnevu sredi mesta Jeruzalema odjeknili trije strelji: pri četrti postaji križvega pota se je ustreljen zgrudil angleški policist. Od tega časa so napadi na policijo in vojaštvo na dnevnem redu. Noben angleški policaj si ne upa danes sam v notranje mesto. Red v Jeruzalemu vzdržuje arabska policija ali 5-6 moč ne oborožene vojaške patrulje.

Arabske kroge je posebno razburila vest, da je angleška oblast izdala dovoljenje, da se v drugi polovici letošnjega leta sme priseliti v Palestino 4500 judovskih delavcev in da se zaradi štrajka v jafski luki zgradi v naglici novo pomožno pristanišče v Tel Avivu. Boj proti Judom in vladi se je poostiril, borbenost na arabski strani je nepričakovano zrastle.

Danes je jasno, da je v Palestini prišlo do tolikega nereda, ker je vlada podcenjevala

vztrajnost in požrtvovalnost Arabcev

Arabski sami priznavajo, da gre njih škoda v težke milijone funtov. Uničeni so delavci, obrtniki in trgovci, uničeni tudi felahi, ki ne morejo vnovčiti svojih pridelkov. Število smrtnih žrtv ni znano, a je brez dvoma mnogo večje kot na judovski strani. Toda kljub temu so odločeni bojevati se do končne zmage. »Sedaj alj nikoli!« to je

Arabski skavt, ki je prav tako poln življenja, ko njegovi evropski vrstniki.

zaloge v svoja stanovanja, na vseh lokalih pa je danes nalepljen napis: »Lokal se odda. Ponekod je zraven tudi hudomušni dostavek: »Interesentje naj se izvolijo obrniti na višjega komisarja. Na poziv policijskih oblasti, da naj šoferji prično voziti, sicer jim bodo odvzete koncesije, se ni odzval niti eden, dasi je splošno znano, v kako bednem položaju se nahajajo šoferji in njih družine.

Kaj takega zamore le ljudstvo, ki je navajeno trdega življenja in nima nikakih osebnih potreb. Nič manj občudovanja vredno je tudi

zadržanje Judov

ki so ves čas v defenzivi. Število njih smrtnih žrtv znaša do danes okrog 50. A mnogo težje so žrtve na njihovi imovini; mnogim so požgane hiše, razdejane trgovine, uničena polja in obsežni oranžni nasadi. Svojo usodo prenašajo z velikim samopremagovanjem. Le v začetku so se dali nekateri speljati do načela: »Zob za zob!« Danes nikjer ne napadajo in izzivajo Arabcev.

Kakor Arabci imajo tudi oni odločno voljo do svojega narodnega življenja v Palestini, domovini njih očetov. Prepričani so, da bo sedanji vihar prešel, kakor je prešel vihar l. 1929., in potrpežljivo naprej obdelujejo svoja polja in urejajo pokončane nasade.

O pridnosti in idealizmu mlade judovske inteligence sem se imel priliko prepričati pred nekaj dnevi, ko sem obiskal judovsko univerzo na Skopusu (blizu Oljske gore). Kljub počitnicam in kljub sedanjim težkim dnem delo na tem najvišjem judovskem znanstvenem zavodu ne počiva. Profesorji in asistentje so po svojih institutih in bogata knjižnica je kljub neznosni poletni vročini izredno dobro obiskana.

Po vsem tem ni čudno, če judovska manjšina v deželi uživa vse simpatije in vso naklonjenost angleškega višjega komisarja Arturja Wauchopa.

Sedanji položaj

Po treh mesecih štrajka ni položaj nič bolj razčiščen kot v začetku. Boj je obstal na mrtvi točki. Arabci se ne vdajo, Angleži tudi ne. Vlada je poslala voditelje v koncentracijska taborišča, okrepila palestinsko vojaško silo na 11 bataljonov vojakov, 1 oddelek konjenice in večje število tankov in razglasila nad Palestino obsedno stanje — toda revolucionarnega gibanja ni udušila. Boj gre tiho dalje. Podnevi vlada mir. V judovskih kolonijah in judovskih mestnih predelih se dela kakor bi nič ne bilo; v arabskih pa vse delo počiva in tajinstveni mir prekinjajo le od časa do časa nedolžne otroške protizidovske demonstracije.

Toda drugače je ponoči. Sleherno noč se sliši od daleč streljanje iz pušk in strojnic. Najhujše je v goratih pokrajinah okrog Nablusa, Dženina, Tul Karema in Hebrona, kjer se razvijajo včasih prave bitke med vojaštvom in arabskimi banditi. Za banditvo je malokatera dežela tako pripravna kot Palestina, ki nudi s svojimi votlinami nebroj skrišališč in nevarnih zased, odkoder je mogoče streljati na avtomobile in vojaške patrulje.

Najbolj mirno je bilo ves čas štrajka še

v Jeruzalemu in Hajfi

V Hajfi se arabsko delavstvo ni pridružio stavkujočim, ker bi sicer njih delo v luki in drugod prevzeli židovski delavci. Jeruzalem pa je muslimanom, kristjanom in Židom sveto mesto. Kar je bilo bojov, so bili večinoma v židovskih predmestjih; v notranjem mestu je bil ustreljen le angleški policaj, par Židov, en Arabec in razpočila se je ena vojaška bomba, ki je ranila 26 oseb, od teh dve smrtno.

V notranjem mestu se nahajajo glavna krščanska svetišča in služba božja se vrši nemoteno. Le na Vnebohodu so izostale običajne slovesnosti na Oljski gori.

Sploh uživajo kristjani v teh časih v Palestini neko privilegirano stališče. Duhovniki, redovniki, redovnice so varni pred napadi. Do sedaj ni bilo niti enega slučajnega nasilnosti proti njim. Krščanski laiki nosijo na prsih pripet viden križ; tako gredo lahko med Zide in Arabce.

Romarji in turisti so v teh razmerah ogibljejo Palestine. Redki, ki pridejo, se po enem ali dveh dneh poslove. Hospici, ki so bili o veliki noči prenapolnjeni, stoje prazni; v znamenitih jeruzalemskih svetiščih vidiš le redovnice in otroke tukajšnjih zavodov.

Ljudstva se je polastila apatija. Ubožnejši sloji stradajo, ker malenkostne podpore ne zadoščajo. Mesto Jeruzalem je glede dovoza živilo odrezano od ostalega sveta. Prodaja se le moka in kruh. Kdor prinaša v mesto druga živila, se mu uničijo, mleko razlije. Stiranjast dni smo že brez mesa in sočivja; sadje se dobi le pod roko.

Vse to dokazuje, da je v arabskem ljudstvu še mnogo borbenosti in je pripravljeno na še težje žrtve. Ali bo res mogle še dolgo zdržati, je drugo vprašanje. Zdi se, da bi Arabci takoj popustili, če bi vlada pokazala le nekaj dobre volje in n. pr. za nekaj časa ustavila priseljevanje Židov.

Toda Anglija za enkrat menda še ne kaže volje, da bi popustila, ampak pošila v deželo nove bataljone. Da-li ima pri tem samo namen krotiti uporne arabske bandite po samarijskih gorah, ali se pripravlja na kaj drugega, to bo pokazala bližnja bodočnost.

Pozdrav in na skorajšnje svidenje!

A. Snoj.

Vojaški kordon zasede ulice v Jeruzalemu radi demonstracij Arabcev

Ljubljanski občinski svet

Ljubljana, 28. julija.

Danes je bila redna seja občinskega sveta, ki se je odlikovala po tem, da je bila izredno kratka. Začela se je namreč ob četrtem uru, kar se je ob 6. uru zaključilo. Na dnevnem redu so bile po večini samo poslovne in tekoče zadeve. Sejo je vodil župan dr. Adlešič, v imenu banske uprave pa ji je prisostvoval dr. Kukman.

Dr. Adlešič se je najprej spominjal letalske nesreče pri Ljubljani, pri kateri je našlo smrt 7 žrtev. Spominu vseh sedmih žrtev se je občinski svet odzval s klicem »Slava!«. V toplih besedah se je župan dalje spominjal pokojnega kanonika dr. Ivana Svetlne, dalje bivšega člana občinskega sveta in zaslužnega organizatorja obrtniškega ter socialnega delavstva g. Jerneja Ložarja ter pokojnega kateheta in vzornega pedagoga g. Andreja Azmana. Spomin vseh so občinski svetniki primerno počastili.

Poročilo gradbenega odseka

je podal načelnik dr. Stele. Poročal je o pritožbah štirih hišnih posestnikov na Hrbarjevem nabrežju in sicer zaradi nameravane prezidave Filharmonične družbe. Občinski svet je na odsekov predlog sklenil, da se te pritožbe kot neupravičene zavrnejo ter da se pozove Glasbena Matica, da izvrši prezidavo na odobrenem načrtu. Mojster Josip Plečnik pa bo nadzoroval izdelavo vsakega umetniškega detajla. Dalje je občinski svet na predlog odseka odobril parcelacijo prosilcem: Jurman-Hammerschmidt, Ivanu Kancu, Francu Ravnikarju, Ernestu Galletu in Antonu Kodelju. Občinski svet je nato obravnaval razne pritožbe proti postavitvi kioskov za trafikke, oziroma proti odklonitvi teh kioskov, ki so bili nameravani na važnih prometnihredišjih sredi mesta. Gradbeni in obrtni odsek sta svoječasno že odobrila, da se odda zemljišče za te kioske prosilec v najem pod pogojem, da dobijo koncesijo od monopolne uprave. Pritožili so se razni hišni posestniki in pa ogroženi trafikantje konkurentje, nakar je mestni magistrat sistriral ta dovoljenja. Na odsekov predlog je občinski svet sklenil, da se dokončno sistrirajo ta dovoljenja, neka protipritožba proti sistriranju pa se zavrne.

Poročilo trošarinskega odbora

je podal podnačelnik Babnik. Zavrnila se pritožbi dveh trgov, ki sta bili kaznovani zaradi tlolapljenja usnja in bombažnih tkanin v mesto ter sta bili kaznovani z desetkratno globo. Proti predpisu davščine na potrošnje (pavšalu) se je pritožilo 28 gostilničarjev ter lastnikov vinolovcev in delikates. 26 pritožb je občinski svet zavrnil, dvema pritožbama pa je deloma ugodil, ker so se pripetile pri zaračunavanju pavšala računске pomote.

Poročilo obrtno-industrijskega odbora

je podal načelnik Martinčič. Dovolilo se gostilniške koncesije: Francu Stolfi za gostilno na Gosposvetski cesti 16, Slavku Gorjanc za prenos gostilne iz Frankopanske ceste 1 v Rožno dolino 11-3 in Francu Rojini za gostilno na Aleševčevi cesti št. 14. Proti tem dovolilom gostilničarska zadruga namreč ni ugovarjala.

Podnačelnik finančnega odbora Grzinič je še poročal o prošnji nekega delavca, ki prosi za olajšave pri nakupu mestne parcele. Na odsekov predlog je bilo prosilcu soglasno ugodeno pod običajnimi pogoji.

Samostojni predlogi

Obč. sv. Babnik in Oražem sta vložila predloga, naj bi se v priključnih občinah začasno ne pobirala vodarina in kanalska pristojbina pri onih hišah, ki se nimajo vodovoda, oziroma ne kanalske napeljave. Pri drugih hišah pa naj se vodarina odmerja po številu in naj se zniža za 8 na 5 odstotkov.

Franc Černe je vložil nujni predlog, naj mestna občina dovoli 10.000 Din kredita za nakup semenskega žita na semenski postaji v Bellinčih v Prekmurju, ker zaradi slabe letine žito na ljubljanskem polju ni sposobno za seme, prav tako ne vojvodinsko seme, ki ni sposobno za našo alpsko klimo. Nujnost in predlog sam sta bila soglasno sprejeta.

Interpelacija zaradi letalske nesreče

Obč. sv. Martinčič je vložil naslednjo interpelacijo:

Dne 15. julija 1936 zjutraj se je ponesrečil aeroplan na našem letališču in to že drugi.

Uradna komisija je glasom časopisnih vesti izjavila, da ni našla vzroka ter ugotovila, da je bilo vse v največjem redu s pilotom vred, kljub razbitemu aeroplanu in 7 mrlicem, toda vprašala pa ni do danes tistih, kateri so se zadnji s tem avijonom peljali.

Kot edini vzrok navaja ljubljansko meglo.

Ker je pa v Ljubljani, kakor vsakdo ve, skoro vsak dan zjutraj nekaj megleno, bi ta ugotovitev znala škodovati tukajšnjemu zrakoplovstvu in tujskemu prometu.

Podpisani interpelant, kateri se je zadnji večer pred nesrečo pripeljal z tovariši s Sušaka v Ljubljano z omenjenim avijonom, je pa prepričan, da tiči vzrok nesreče drugje, zato si dovoljujem vprašati gospoda predsednika te visoke zbornice, kaj misli ukreniti, da se obvaruje interes našega mesta, ki mu izjave komisij škodujejo.

Župan dr. Adlešič je kratko pripomnil, da je sam prebral izjavo uradne komisije, ki pa ugotavlja, da ljubljanska megla ni edini vzrok letalske nesreče, temveč predvsem pilotova. Sodna preiskava se še vrši, obenem pa se nadaljuje tudi uradna preiskava. Ta zbornica (mestni svet) pa ni poklicana, da bi presojala o tej zadevi.

Vprašanje delomrznosti v Ljubljani

Na inicijativo g. Florjanciča iz Dravelj ki je v samostojnem predlogu zahteval poostreitev policijske mere proti delomrznosti v Zapužah in v Dravljah, se je razvila krajša debata, v katero so posegli župan dr. Adlešič, Černe in Oražem iz Most. Dr. Adlešič je obljubil, da bo občinski svet že v jeseni temeljito obravnaval to vprašanje ter sklepal o končnih merah, kako naj se temeljito prepreči delomrznost in potepništvo v Ljubljani, do tedaj pa bo zahteval od policije odpomoči proti tej nadlogi.

S tem je bil dneveni red izčrpan ter je župan dr. Adlešič zaključil sejo. Tajne seje danes ni bilo.

Razpis

Predsedstvo občine Primskovo pri Kranju razpisuje oddajo zidarskih in tesarskih del pri mostu Primskovo-Rupa. Ponudbe je vložiti najkasneje do 6. ure zvečer, in sicer na dan 5. avgusta 1936.

Načrti so na vpogled interesentom vsak dan ob uradnih urah v občinski pisarni na Primskovem.

Ali ste že poravnali naročnino?

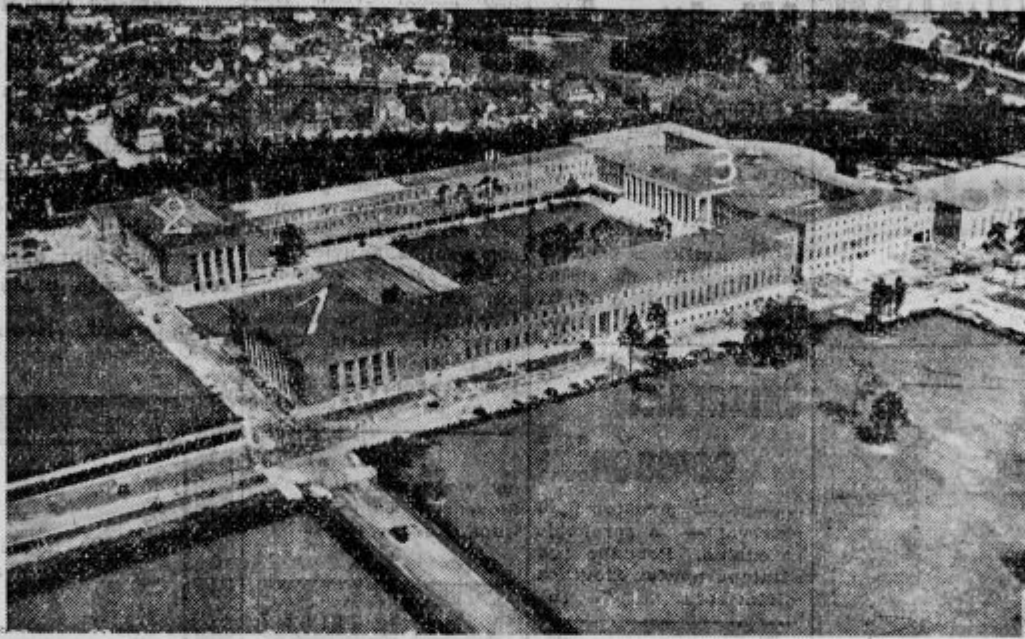
Sport

Olimpijska bakla v Jugoslaviji

V času štafetnega teka skozi Jugoslavijo je uredil jugoslovanski organizacijski komite svoje poslovanje tako, da ima specijelno za to, štafeto urejeno posebno pisarno s sedežem v nemškem prometnem uradu, kjer je te dni nepretrgoma na delu noč in dan veliko število organizacijskih pomočnikov, novinarjev in drugih. Od tu ima komite stalno, nepretrgano zvezo z vsemi postajami v krajih, skozi katere so že tekli olimpijski baklonosci in z onimi, kjer jih še pričakujejo. Enako zvezo ima tudi z vsemi tu in inozemskimi časopisnimi agencijami, katere točno obvešča o celotnem poteku tega veličastnega uvoda v XI. olimpijske igre, ki prične na svečan način v soboto 1. avgusta v Berlinu.

Moč olimpijske misli:

Nemci imajo 26 visokošolskih institutov za telesno vzgojo

Berlin, 25. julija.

Danes je sobota in je večer. V olimpijskem taborišču smo brez programa. Trobenta za nočni počitek se bo oglasila šele ob 12 ponoči. Od 28. avgusta pa je ostal v taborišču samo eden, to je vaš dopisnik. Taka je usoda funkcionarjev.

O čem naj vam poročam? O sinočnem koncertu ob tabornem ognju, ali o treningu Japoncev, o državni akademiji za telesno vzgojo, ki smo si jo danes ogledali ali o predavanjih, kateri smo popoldne poslušali?

Narodna pesem v olimpijskem taboru

Ko smo se sinoči uvrstili v velik krog 36 narodov, so Avstrijci že plesali svoje živahne narodne noše in so poskakovali po melodiji harmonike. Za njimi so nastopili Nemci z znano pesmijo »In der Lindenburger Heide«. Kako drugačna je bila pesem Indijancev, Italijanov in Poljakov! Naj bolj so vneli Švedi. Njihova pesem je bila melodiozna in poskočna, in kmalu so se priključili tunci — in ko so jo peli tretjič, je sodelovalo vseh 1000 taborijev.

Na naši desnici so sedeli Kitajci. Z neko nervoznostjo so držali v rokah neke note na pergamentu. Šele, ko jim je Tirolec dr. Obholzer povedal, da danes še ne pridejo na vrsto, so se oddaljili. Le kako bi peli ti večno resni ljudje?

Gozdni tek po Grunewaldu

Današnji dan se je pričel s skupnim tekom vseh udeležencev. Proga, ki je vodila po travnikih in borovih gozdičkih, je bila dolga 3 km. Bila je precej težka, vendar so jo vsi, tudi nekateri nemški univerzitetni profesorji, moško vzdržali.

Dopoldne so se vršila razna tekmovanja, naše moštvo pa se je pripravljalo na nastop, ki bo v četrti dopoldne. V enournem telovadnem nastopu bomo pokazali sistem in metode telesne vzgoje v Jugoslaviji.

Iz pogovora z Japonci

Ko smo danes popoldne korakali proti drž. akademiji za telesno vzgojo, smo se spotoma ogledali v plavalnem stadionu, kjer so zopet trenirali Japonci.

Pod skalnim stolpom so vadili najprej specialno gimnastiko za plavalce. Bile so to neke stenderd vaje, ki mehačo mišice in raztegajo sklepe. Kljub temu, da smo jim radovedneži skoraj ves prostor zavzeli, so se vadili nemoteno, resno in odlično.

Manjša skupina Japoncev je bila v vodi. »Tsuruta« se vprašal gospoda, ki je sličil na slavnega prsnega plavalca. Odgovoril mi je: »Kio-kava« in že je skočil v vodo in pričel s hrbitim crawlom. Med tem sem zagledal starega znanca Japonca Miuro, ki mi je delal kratek čas na Sveti večer leta 1926, ko sva edina ostala v dijaškem domu v Sportforumu.

Ali boste tudi letos nabrali 5 zlatih kolajin v plavanju, kakor leta 1932 v Los Angelesu?

V polomljeni nemščini mi g. Miura pripoveduje, da so pripravljali bolj kot kdaj prej in da so lrdno odločni zmagači in tudi ugasniti poslednji Arne Borgov rekord na 1500 m.

Na tribuni med gledalci sem zagledal znan dekliški obraz. Da, to je bivša ameriška rekorderka Eleanor Holm. Prišla je v Berlin, toda ne bo nastopila. Na parniku je kršila disciplino in pri priči je bila izključena iz olimpijskega moštva.

V predavalnici državne akademije za telesno vzgojo

Ko sedim v velikanski predavalnici državne akademije za telesno vzgojo, se spominjam pokojnega arhitekta Sciffera. Ko sem bil akeč pri njem zaradi podpisa v indeksu, mi je kazal modele, kako si zamišlja razširitev poslopji visoke šole za telesno vzgojo in sportnega foruma. »To je samo zamisel, za katero bo treba 20 do 50 let,« je dejal.

Razvoj pa je šel hitreje. Prišlo je tretje carstvo, ki je priznalo sport kot sestavni del vzgoje in danes je drž. sportno polje dozidano. Drugič

Da se more belgajsko sportno in vse ostalo, olimpijski in športni ideji naklonjeno občinstvo vsak trenutek obveščati, kjer je že olimpijska bakla, so posebej v ta namen uredili veliko izložbeno okno nemškega prometnega urada, kjer so namestili ogromno zemljevidno karto Jugoslavije in jo tako opremili, da se more vsak trenutek točno javiti pot baklonoscev. Pot od bolgarske do madžarske meje je označena transparentno in je za zemljevidom ogromna luč, ki se premika točno kakor posamezni tekači z olimpijskim ognjem. Zanimanje za ta način obveščanja je, ogromno in je stalno pred to izložbo nabito polno ljudi.

sem ga danes obiskal in drugič sem štrmel in užival. Najrajši bi sedel na kamen in bi gledal...

Naj mi ceni, bralci ne zamerijo; ne pišem o Nemčiji kot politični tvorbi, temveč o sportu in olimpijskih pripravah. Zato se mi ne zdi potrebno, da bi krolil svoja čustva.

Posiljam vam sliko državne akademije za telesno vzgojo. Pred leti se je imenovala visoka šola za telesno vzgojo. Sedaj te šole dejansko ni več, pač pa so prevzele vzgojo srednješolskih sportnih učiteljev nemške univerze. Na vseh 26 nemških univerzah so ustanovili institute za telesno vzgojo, kjer študirajo filozofi-sportniki telesno vzgojo kot glavni predmet. Bivša visoka šola za telesno vzgojo pa se je pred pol leta spremenila v državno sportno akademijo, v katero so sprejeli le oni sportniki, ki so dosegli sportno-filozofsko diplomu z odličnim uspehom in ki so se v dveletni službi na srednji šoli izkazali kot najspodobnejši. Po končanem enoletnem študiju na državni akademiji bodo postavljeni na univerzah kot asistenti za telesno vzgojo.

Predavanja, ki smo jih danes slišali, so bila nad vse zanimiva. Največji uspeh je žel ameriški prof. Steinhaus, ki je govoril o »telesni vzgoji kot znanosti«. K njegovemu predavanju se bom še povrnil.

Na sliki vidite državno akademijo za telesno vzgojo. Zgrajba štev. 4 je dvorana za igre, 2 je 50 m dolga dvorana za plavanje, 3 pa velika predavalnica, ki ima prostora za 1200 poslušalcev.

D. Ulaga.

Planinske nesreče in reševalna služba

Globoko moramo obžalovati, da se v tako kratkem času vrste nesreče v naših planinah in to z najusodnejšim koncem. Smatramo za potrebno, da ponovno svoj javni poziv vsem, ki gredo v gore, naj hodijo previdno, pazijo pa naj tudi na svojo opremo. Slovensko planinsko društvo je napravilo po naših gorah celo mrežo dobro zavarovanih potov in steza, na katerih je za previdnega turistu kaka nesreča skoro izključena. Če pa se ne čuti dovolj trdnega in vajenega za hojo po opasnejših, četudi zavarovanih stezah, hodi z izkušenim tovarišem ali pa si najemni, ako imaš sredstva, gorskega vodnika. Slovensko planinsko društvo je izvežbalo v ta namen v svojih vodniških tečajih celo vrsto sposobnih in zanesljivih mož.

Plezalne ture niso za ljudi, ki jim manjka previdnost in, kar je še posebno važno, zadostna izvežbanost v gibanju in uporabi plezalne opreme. Večini nesreč pri plezanju je kriva neprevidnost, slaba oprema in neizvežbanost v plezanju in uporabi plezalne opreme. Slovensko planinsko društvo je že in bo še priredilo plezalne tečaje za one, ki jih žene veselje do plezanja v stene. Ti tečaji bodo preprečili marsikatero nesrečo.

Knočno še besedo o reševanju v primerih nesreče. Reševalna služba v planinah organizira in vzdržuje Slovensko planinsko društvo. V posebnih tečajih je izvežbalo za reševanje in prvo pomoč ponesrečenecem posebno reševalno moštvo. V Ljubljani je Osrednji reševalni odsek SPD, ki ima v raznih planinskih krajih svoje reševalne postaje z reševalno opremo in primernim številom reševalnega moštva. Vse stroške za vzdrževanje teh reševalnih postaj, za plačilo odškodnine reševalnemu moštvu, za prenos in prevoz ponesrečenec z gora nosi skoraj vedno Slovensko planinsko društvo samo. Reševalnemu moštvu SPD pomagajo pri reševanju tudi nehonorirani reševalci-dobrovoljci iz čula tovariške dolžnosti do ponesrečenca. Če se pripetijo nesreče v gorah, se to javi vodji rešilne postaje n. pr. na Jesenicah, Mojstrani, Kamniku, itd., ki ukrene nemudoma vse potrebne za reševanje. Reševalne postaje so javno označene z napisom in rdečim križem.

Ko govorimo o reševanju službi v gorah, moramo pripomniti, da je javnost le premalo poučena o delu Slovenskega planinskega društva, ki se mu dela čisto krivica. Če se kaj opravičeno, čisto pa tudi neopravičeno graja, se kaže vedno le na

Pri pojavih zastrupljenja

povzročenih po skvarjeni jedi, je dobro sredstvo naravna

Franz-Josefova

grenka voda, če se pravočasno vporablja.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15185, 25. V. 35.

SPD. Če pa se govori ali poroča o reševalnih ekspedicijah, ki so storile svojo dolžnost, se ipenjujejo vsi, tudi taki, ki s stvarjo niso imeli posla, pozabljajo pa se pri tem, da je za vsem tem požrtvovalno in nesebično, toda skromno in tiho delo Slovenskega planinskega društva. Čas bi že bil, da se ob planinskih nesrečah preneha bombastična reklama bodisi za osebe, bodisi za neprizadete korporacije. Delo, ki je opravljeno, je storjeno ali brezplačno iz čula tovariške dolžnosti, ki ne potrebuje hvale, ali pa gre na račun Slovenskega planinskega društva, ki se tudi ne trga za pohvalo. Zato naj se v bodoče v poročilih malo manj govori o osebnih in drugih zaslugah, če pa se že kaj pove, komu gre zasluga, naj se ne pripisuje zaslug skromnega in v svojem delu nesebičnega Slovenskega planinskega društva drugim, temveč pove raje resnica.

Tekmovalcem in funkcionarjem ki potujejo v Berlinu

Z odlokom promet. min. št. 1430/36 z dne 24. julija so dovoljeni naslednji popusti:

1. Za tekmovalce in funkcionarje ki imajo izkaznico Olimp. odbora velja popust 75% za vse razrede in vlake razen mednarodnih ekspresov. Kdor se želi poslužiti te ugodnosti naj na odhodni postaji dvigne izkaznico K II, katero mu mora videti odhodna postaja. To karto morajo potniki pri povratku dati v postajo Olimp. odbora v Berlinu. Polovični vozna karta naj se ne odda ker velja za povratek.

2. Ostali posetniki Olimp. iger v Berlinu imajo popust 50% enako kakor oni izjavili. Kupijo pa na odhodni postaji obrazec K III. Posetniki morajo pri odhodu kupiti celo karto, ki jim velja tudi za povratek, seveda proti potrdilu od strani Olimp. odbora v Berlinu.

Dec. važni mednarodni tekmi v nogometu pripravljajo SK Ljubljana, ki je za v torek 1. avgusta pripravi v goste dunajskega prvaka Admira, za nedeljo 9. avgusta t. l. pa Vico. Oba odnaka kluba igraja prvovrsten nogomet, zato se nam obeta lep športni užitek.

SK Ilirija (lahkotletiska sekcija). Seja sodniškega sodstva danes v sredo ob pol 19 v klubovem lokalu, Vabno. Udeležba obvezna. Razgovor o gostovanjih na Jesenicah in v Novem mestu.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 29. julija: 12.00 Pesmi donskih kozočkov (plošče) 12.45 Poročila, vreme 13.00 Čas, spored, obvestila 13.15 Vse moroče, kar kdo hoče (plošče po željah) 14.00 Vreme, borza 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila 19.30 Nacionalna ura: Naša narodna posest pred svetovno vojno (Davorin Ravljen) 19.50 Priprave za olimpijsko leto 2000 leti (g. Viktor Plenat) 20.10 Na Smarjetno gorah (g. prof. France Plimina) 20.30 Promos simfoničnega koncerta iz Dobruše — Dirigent Josip Raba 22.00 Čas, vreme poročila, spored 22.30 Fantije na vasi.

Drugi programi:

SREDA, 29. julija, Beograd I: 19.30 Narodne pesmi 20.30 Humoriistični časopis 21.30 Radijski orkester — Beograd II: 20.00 Berlin v očeh jugoslovanskih pisateljev (Crnjanski) — Zagreb: 20.30 Prepis iz Ljubljane 22.15 Plesna glasba — Dunaj: 19.30 Olimpijska plamenica v Avstriji 21.00 Klavir 21.40 Zabavni koncert 22.25 Komorni orkester — Budimpešta: 20.00 Plesne plošče 20.30 Igra 22.25 Plošče 23.05 Glasbena glasba — Trst: Milan. 17.15 Violina 20.40 Zabavni večer — Rim-Rari: 17.15 Vokalni in instrumentalni koncert 20.40 Simfonični koncert 22.30 Plesna glasba — Praga: 19.30 Vojaska godba 20.05 Chodske narodne pesmi 21.15 Beethoven kvartet 22.15 Jazz — Varšava: 21.00 Chopinove klavirske skladbe 21.30 Rozyecka godalni kvartet 22.15 Spomini izdore Duncan (glasbeni večer) — Vsa Nemčija: 20.10 Miličkerjeva opereta Džak — prosjak (iz Berlina) 22.30 Plesna glasba (iz Königswaterhausena) Beromünster: 20.00 Godalni kvartet 20.25 Zborovski koncert 21.40 Silecarski večer.

„Slovenčeva“ podružnica

Ljubljana, Tvrševa cesta

(palača Poštni dom)

Sanopied *potenje nog*
ne zatne temveč le omeji
nepotrebno na odstrani
slab duh no potu.

Potrli globoke žalosti naznanjamo, da nam je umrla v nedeljo, dne 26. julija, v Veržuju naša nadvse ljubljena mamica, gospa

Julijana Jurinec

vdovec po železniškem uradniku

Pogreb blage pokojnice bo v sredo, dne 29. julija 1936, ob 16 iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Maribor, dne 28. julija 1936.

Zalujoti otroci.

Vsem sorodnikom prijateljem in znanec naznanjamo prežuto vest, da je naš edini in srčno ljubljani sin

Lad slav

dijak III. mešč. šole na Prulah

tragično umrl. Začasno so ga pokopali v Splitu.

Sv. maša za dušnico za pokojnim Ladislavom se bo brala v soboto, dne 1. avgusta ob 7 zjutraj pri sv. Jakobu.

Trst, Ljubljana, dne 28. julija 1936.

Zalujota mati in oče Ukmar, in sorodniki Ogrizek, Sedmak.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.— ženitovanjski oglaš Din 2.—, Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamne narave se računa enokolonska 5 mm visoka pletena vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Trgovski pomočnik

mešane stroke, vsestransko verziran, s prvovrstnimi spricavali, zmožen samostojnega vodstva, želi primerne zaposlitve tudi kot skladiščnik ali slično. Ponudbe upravi »Slovenca« v Mariboru pod: »Agilene«. (a)

Vrtnar

39 let star, samski, z 20 letno prakso, išče stalno službo za takoj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 10672. (a)

Prodajalka

18 let stara, izučena trgovinica z mešanim blagom in delikatesami, išče službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod: »Pridna in poštena« 10973. (a)

Mesto vzgojiteljice

prosi učiti abiturijentka v Celju ali bližnji okolici. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju pod »Vzgojiteljica« 11010. (a)

Močna vdova

išče službo kot samostojna gospodinja v bližini Celja ali Maribora. Ponudbe pod »Gospodinja« 10978 upravi. (a)

Pouk

Izobrazba in pouk

v nemščini, angleščini, francoščini, klavirju, gospodinjstvu v lepi okolici na deželi nudi Graščina Koča vas (Hellerstein), p. Stari trg pri Rakeku. (u)

Stanovanja

Soba s kuhinjo

v sredi Ljubljane iščem. Vseleten takoj. Točen naslov je poslati upravi »Slovenca« pod »Takoj št. 10972«. (c)

Pohištvo

Razne spalnice

od 5500 Din naprej v orehovi korenini s 5 letno garancijo. Malenšek, Dravljice, pri tramv. postaji »Slepi Janez«. (s)

Vajenci

Tapetniškega vajenca

pridnega in poštenega takoj sprejemem. — Bernard Maks, tapetnik - Kranj. (u)

Službodobne

Iščem služkinjo

nastop 1. avgusta t. l. — A. Mergenthaler, tovarna usnja, Moste - Ljubljana.

Prodajalka

izurjena v trafiki, zmožna nemškega jezika, ki položi primerno kavejlo, se sprejme. Ponudbe na upravo »Slov.« pod šifro »Trafika v Ljubljani«. b

Rudarski nadzornik

(Obersteiger) za rudnik v Srbiji se išče. Prednost imajo oni, ki so rovniki (markšajderji). — Stanovanje, kurjava in razsvetljava v naravi, hrana v rudniški menzi po režijski ceni. Obširne ponudbe z navedbo starosti, dosedanjega službovanja in najnižjimi plačilnimi zahtevki na upravo »Slovenca« pod št. 10987. (b)

Viničarja

s štirimi delavskimi močmi - brez malih otrok - sprejme Bernard, Počehova št. 85 pri Mariboru. (b)

Natakarico

veščo nemškega jezika - sprejme takoj za stalno mesto Leopold Jesih, Medvode. (b)

Mizarski pomočniki

spretni - pohištveni in stavbeni - se sprejmejo za stalno. Ponudbe pod »Stalno« upravi »Slovenca« v Mariboru. (b)

Plačilnega natakarja

sprejem v službo s 1. avgustom, zmožnega nemške in kavejske ter enega jelonoša. Kolodvorska restavracija na Jesenicah

Hlapec

priden, pošten, vajen goveje živine in vožnje lesa, se sprejme takoj. — Černe Andrej, posestnik in gostilničar, Kranjska gora. (c)

Boljšega delavca

oženjenega, s šoferskim izpitom, išče »HIGIEA«, prva jugoslov. tvornica čepova, d. d., Zagreb — Post. pretinac 318. (b)

Posrestva

Lepa parcela

ca. 500 m² v centru, na Tyrševi cesti, se prodaja. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10995. (p)

Prodajam majhno posrestvo

kraj kolodvora v Brežicah, na lepem položaju. Vprašati: Ivan Urek, Zagreb, Meduličeva 19. (p)

Vnajem

Samostojni prodajalki

se odda brezplačno lokal za trgovino. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »500« št. 10976. (n)

Ženitbe

Dekle z otrokom

poroč v dvorca. — Ponudbe pod »Trezen« 10975. 2

Denar

Vrednostne papirje

vseh vrst kupim. Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10. (d)

Posojilo do 60.000 Din

proti obrestim po dogovoru in proti dobremu zavarovanju iščem za dobo 2 let. Posojevalcu lahko nudim event. tudi primerno službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 1264-10984. (d)

Vse denarne posle,

terjatve vseh, tudi pošteželskih hranilnic in posojilnic kupujem po najvišji ceni takoj v gotovini. Izposlujem posojila na hranilne knjižice, nakup in prodaja vrednostnih papirjev itd. Alojzij Planinšek, ag. za bančne in kreditne posle, Ljubljana, Beethovnova ulica 14/1. Telefon 35-10. Znamke za odgovor. (d)

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10 (d)

Kupimo

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone

kupujem po najvišjih dnevnih cenah. A. KAJFEZ urar Ljubljana, Miklošičeva 14

Dobava drv

Upravni odbor Oražnovskega doma v Ljubljani razpisuje dobavo 40 m³ bukovih drv. Pogoji so na vpogled pri hišniku, Wolfova ulica 12. (k)

Prodajmo

Vodno turbino

ležeča os, sistem Francis 300 lit. na sek., cena 7500 Din, napredaj. — Rudolf Pungaršič, Strit, p. Bučka pri Novem mestu. (l)

Dobro idoča trgovina

z mješanim blagom v okolici Maribora radi druž. razmer takoj napredaj. — Naslov pri g. Rossmannu, Betnavska 18 - Maribor.

Vsakovrsten les

tesan, rezan in oblan, po naročilu, ter razno kurivo nudi po nizki ceni parna žaga Trobec, Kozarje-Dobrova pri Ljubljani. (l)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najceneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Zidovska ulica in Stari trg. (l)

Telefon 2039

PREMOG

KARBOPAKETE

DRVA, KOKS nudi

Pogačnik

Bohoričeva ulica št. 5.

Vsa letna oblačila,

lister, buret, kaša, v odlični izdelavi dobite poceni pri Preskerju Sv. Petra cesta 14.

Predno se odločite za nakup

si oglejte na zalogi prvovrstne hrastove in bukove

PARKETE

ki vam jih dobavi in položi v vsaki množini stara in solidna tvrdka

Anton Bokal

Ljubljana, Slomškova ul. 19

Telefon 35-56

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. Piccoli, Ljubljana, nasproti »Neobotičnika«.

VINA

Za težko delo je močno vino! Dobite ga najlažje v Centralni vinarni v Ljubljani

Koleša

kromirana in ponikljana, najboljši nemški fabrikat po najnižjih cenah dobite samo v Novi trgovini na Tyrševi cesti 36. (l)

Damsko in otroško konfekcijo za poletje

cenejše vrste, ima največjo zalogo v Ljubljani tvrdka

F. I. GORIČAR, Sv. Petra cesta št. 29 n. pr.

damske perilne obleke

cefir, krep in delen od Din 65.— platnene in svilene od 110.— damska športna krila od 55.— trpežna hlačna krila od 120.— športne cefir bluze od 44.— letne trike bluze od 28.— jutranje halje od 80.— dirndl obleke od 80.— pisarniške klot halje od 85.— kopalne frotir plašče od 190.—

otroške obleke vseh velikosti

navadne perilne od Din 24.— iz krepdešina, etamina 70.— dirndl za deklice 55.— štajerske hlačke, fine 35.— suknjiči za dečke 70.— rips obleke za dečke 45.— cvrtncaj hlačke 20.— igralni predpasniki od 10.— baržun obleke za dečke 70.— dežne pelerine od 65.—

Lastn. izdelki. Kroji kot izdelava prvovrstna! — Oglejte si blago in cene v naših izložbah!

Zahvala

Ob izgubi naše nepozabne matere, stare mame in tete

Slavec Marije

nam je bilo podanih toliko izrazov iskrenega sočutja in sožalja, da se nam ni moglo vsem in vsakemu posebej zahvaliti. Posebno se zahvaljujemo vsem, ki so rajnico spremljali na njeni zadnji poti, č. duhovščini, članicam Krščanske ženske zveze, č. sestram usmiljenkam in vsem darovalcem cvetja. Vsem najlepša hvala!

Maribor, dne 27. julija 1936.

Zalujoča rodbina Slavec.

Sporočamo žalostno vest, da je po daljši bolezni, bogu vdano dotrpela naša dobra mama, stara mama, teta in tašča, gospa

Franciška Poznik

zasebnica

v 79. letu starosti. Na njeni zadnji poti jo spremlimo v sredo, dne 29. julija 1936 ob treh iz hiše žalosti, Breg št. 4, na pokopališču k Sv. Križu.

Naj ji bo zemljica lahka!

Ljubljana, Innsbruck, Žužemberk, dne 28. julija 1936.

Rodbina Poznik, Tratnik, Lichtenegger, Vehovec.

Tinček in Tonček kot detektiva

116.

Tinček štrbunkne v morje.

Z utripajočim srcem je Tonček opazoval svojega prijatelja skozi daljnogled.

»To pač ne more imeti dobrega konca,« je zabundal predse. Tudi gorila je z napeto pozornostjo opazovala Tinčkovo obupno prizadevanje, da bi se obdržal nad morjem. Rada bi mu pomagala — a kako?

Tinčku so počasi pošle moči. Roke so mu postale trde. Približal se je trenutek, ko ni mogel več vzdržati. Njegovi prsti so kar sami od sebe izpustili noge orjaških plitv. S presunljivim krikom je strmoglavil navzdol in izginil v morskih valovih.

»Utonil je!« je zakričal Tonček in zajokal na ves glas.

Alja Rahmanova:

Tovarna novega človeka

Roman.

Profesor Orlov je bil tako razburjen, da je komaj razumel smisel njenih besed; zrl ji je prosoče v oči in dejal:

»Tamara Nikolajevna! Govoriti moram z vami, moram!

»Tega sem se bala!« je tiho odgovorila Tamara. »Dolgo sem se borila sama s seboj, ali naj sploh hodim k vašim predavanjem...«

Nekaj hipov je omahovala, potem pa je nadaljevala: »Priznati vam moram, da vas nisem pozabila in včasih... včasih se mi je celó dozdevalo, da bi vam mogla vračati ljubezen... toda niste znali z menoj pravilno ravnati, prestrašili ste me s svojim brezmejnimi vznemirjenjem... Nisem hotela biti tudi vam to, kar sem bila svojemu očetu, nisem hotela biti umetnica, ampak človek... Zato tudi danes nisem hotela priti semkaj; bala sem se, da bi morala preveč misliti na to, kaj bi lahko bilo... Ali potem sem mislila, da bi bila sramota, če tako zbežim; hotela sem vam pogledati naravnost v oči!«

Pogledala ga je odkrito, naravnost in prosto. Profesor Orlov pa ji je vrnil pogled s tako lepoto, s tako ljubeznijo, s takim oboževanjem, da je Tamara počasi povsila oči. Lahna rdečica se ji je razlila po nežnem, bledem licu. Ne da bi ga pogledala, se je obrnila in šla proti izhodu.

Profesor Orlov se je ustrašil. Zopet je hotela iti od njega! Ne, to ni smelo zgoditi! Hotel ji je nekaj reči, nekaj z njo govoriti, popolnoma vseeno, kaj, le od sebe je ni smel pustiti!

Pohitel je za njo, ji zastavil pot in dejal:

»Tamara Nikolajevna! Ne hodite vendar tako proč!... Povejte mi vsaj, kaj se je zgodilo z vami, kje ste bili vsa ta dolga leta!«

Tamara je obstala. Z lahnim smehljajem ga je pogledala; umirila se je zopet. S kretljivo roko je povabila profesorja Orlova, naj sede na klop v vdolbini ob oknu, proč od vrvenja študentov, ki so tekali sem in tja; potem je začela:

»Ali se še spominjate, kako sem vam takrat pri nas na ploščadi pravila, da nočem nič slišati o lepoti, kako ponosno sem vam rekla, da bi mogla ljubiti samo revnega človeka, da hočem živeti v delu in se učiti trpljenja in stradanja. Takrat sem goljufala svojega ubogega študenta, ki me je res ljubil, goljufala sem vas in sebe, goljufala sem ves svet! Brez lepote ne morem živeti, v tem svetu se zadušim! Pri mojem Fedji so me očarale razcefrane hlače, slabo prišiti gumbi in rokavice s preluknjanimi prsti. Ko pa so postale te stvari moja resnica, so me spravile v obup. Borila sem se sama s seboj, dokler sem mogla. Usekval se je v prste in si ni čutil nohtov; vse to je smatral za meščanske predsodke. Toda mene je to spravljalo v obup, tembolj, ko sem kmalu sprevidela, da pri njem to ni bila le sila. Živel je kot revež iz prepričanja, iz popolnega pogošenja potreb. Moj Fedja je bil pravi pristaš Tolstojga, človek, pri katerem ni bilo nikdar razdvojenosti med teorijo in prakso; poenostavil je življenje do skrajnosti. Fedja ni evangelija samo čital, tudi živel je po njem. Skrbel je za lepoto svoje duše in vsaka druga beseda je bila: bogat ni, kdor mnogo ima, ampak tisti, ki ničesar ne potrebuje. In kakor so me te besede privlačile prej, ko sem bila še bogata, tako so me sedaj kar togošile. Najbolj se je bal, da bi postal suženj katerekoli reči, kakor se je sam izražal. Zaradi tega tudi ni lju-

bil ničesar: ne svojih reči, ne svoje sobe, in mislim, da tudi mene ni nikoli ljubil v pravem pomenu besede, četudi je neprestano govoril o ljubezni. Telesne ljubezni sploh ni priznaval; da me je pustil nedotaknjeno, četudi sem bila njegova žena, si je štel v prav posebno zasluženo. Kadar je sedel zvečer poleg mene, me je prijel za roko in govoril o zapovedih Tolstojga: Ne pij, ne kadi, ne ubijaj, ne dotikaj se ženske, ne jej mesa! Ko bi vi vedeli, kako brezumno sem pobesnela, ko sva se nekoč izprehajala po gozdu in zašla v roj mušic! Pačil se je na vse mogoče načine, a dotaknil se ni nobene. Mušica, ki se je na njegovi roki posebno nasesala, je počila in padla na tla. Zaradi tega si je delal najhujše očitke in prihodnjic se je potrudil, da je mušice pohlevno preganjal, če je menil, da so se dovolj napile. »Zleti, zleti, mušica moja, sicer se razpočiš,« je pri tem nežno marmiral predse.

Vse telesno je bilo zanj nekaj popolnoma negativnega, vsako stremljenje po okusnejši hrani, po udobnosti, počitku in prirodnih užitkih najhujši greh. Samo volja in razum sta nekaj veljala. In pri vsem tem je vedno govoril o ljubezni; toda kmalu je prišlo tako daleč, da se je moja ljubezen do njega izpremenila v sovraštvo. Nisem hotela biti predmet njegovih asketskih poizkusov!

Najbolj me je tiral v obup njegov »molk«. Maeterlinck je pisal nekoč o molčanju in moj mož mi je prečital to najmanj desetkrat na dan: »Molčimo, morda bomo kmalu zaslišali šumenje božje! To je bilo njegovo geslo. Trdil je, da pride v teh urah molčanja nadenj razodetje. Jaz sem se pa pri tem samo dolgočasila. Če pa sem ga prekinila in opomnila, da pri hiši ni kruha in ne denarja, da bi ga kupili, mi je zopet odgovoril s citatom iz nesrečnega Maeterlincka, ki ga od tedaj smrtno sovražim: »Molčanje je element, v katerem se porajajo velike misli, ki gredo potem v svet in ga obvladajo...«

Celoletna naročnina na: Zbirko domačih pisateljev, 3 vezane knjige Din 152.— ali mesečno Din 11.— 3 vezane knjige Din 156.— ali mesečno Din 13.— Jugoslovanska knjigarna Kosmos